

VYNÁLEZY /
PATENTY

UŽITNÉ
VZORY

OCHRANNÉ
ZNÁMKY

PRŮMYSLOVÉ
VZORY

OZNAČENÍ PŮVODU
A ZEMĚPISNÁ OZNAČENÍ

1 březen
2023

Odborný čtvrtletník z oblasti duševního vlastnictví

DUŠEVNÍ VLASTNICTVÍ

Úřad průmyslového vlastnictví v roce 2022

Úprava ochrany označení původu
a zeměpisných označení po novele zákona
č. 452/2001 Sb.

Jak se stát patentovým zástupcem

Koncepce eGovernmentu v ČR a její vliv
na Úřad průmyslového vlastnictví

ÚŘAD
PRŮMYSLOVÉHO
VLASTNICTVÍ

DUŠEVNÍ VLASTNICTVÍ

Ročník 1 DUŠEVNÍ VLASTNICTVÍ

1/2023

Publikované články a názory autorů
nemusí vyjadřovat odborný názor vydavatele
a redakční rady.

Úřad průmyslového vlastnictví
Antonína Čermáka 2a
160 68 Praha 6-Bubeneč

ÚŘAD
PRŮMYSLVÉHO
VLASTNICTVÍ

DUŠEVNÍ VLASTNICTVÍ

vydává Úřad průmyslového vlastnictví,
Antonína Čermáka 2a, 160 68 Praha 6-Bubeneč,
IČ 48135097, tel. 220 383 111, e-mail: redakce@upv.gov.cz.

Redakční uzávěrka do 1. dne měsíců února, května, srpna a listopadu.

Vychází 4x ročně, cena jednoho výtisku 54 Kč.
Roční předplatné 216 Kč + poštovné.

Rozšiřuje a objednávký, včetně zahraničních,
přijímá Úřad průmyslového vlastnictví,
odbor patentových informací,
Antonína Čermáka 2a, 160 68 Praha 6-Bubeneč,
e-mail: imrazkova@upv.gov.cz.

Design: Impax, s.r.o.

Foto titulní strana a záhlaví rubrik: Úřad průmyslového vlastnictví.

Tiskne: Tiskárna Knopp s.r.o., U Lípy 926,
Nové Město nad Metují.

Evidováno pod č. MK ČR E 24435
ISSN 2788-2551 (Print)
ISSN 2788-256X (On-line)

ŘÍDÍ REDAKČNÍ RADA

Předseda: Mgr. Ing. Josef Kratochvíl, Ph.D.

Místopředseda: JUDr. David Karabec, MPA, LL.M.

Členové:

prof. JUDr. Martin Boháček, CSc.

Ing. Roman Buček

JUDr. Karel Čermák, Ph.D., LL.M.

Mgr. Miroslav Černý, Ph.D.

JUDr. Adéla Faladová

Mgr. Daniel Feranc, Ph.D.

Mgr. Vendula Haltufová

JUDr. Michal Havlík

Mgr. Eva Hazuchová

Mgr. Hana Churáčková, Ph.D.

Ing. Radka Konderlová, MBA

Ing. Martina Kotyková, Ph.D.

Ing. Bc. Ivan Lukšiček

JUDr. Jiří Macek

kpt. Ing. Kristýna Richterová

Mgr. Lukáš Zmeškal

Redakce: Mgr. Hana Churáčková, Ph.D.

Mgr. Vendula Haltufová

Mgr. Eva Hazuchová

Vážení čtenáři,

dostává se Vám do rukou první číslo časopisu Duševní vlastnictví, který se tak po více než třiceti letech stává následovníkem časopisu Průmyslové vlastnictví. Časopis, jak sami vidíte, vychází nejen pod novým názvem, ale také v novém formátu a upraveném designu. Obsahuje rubriky, na které jste už zvyklí, avšak zavádí i některé nové. Největší novinkou je možnost publikování recenzovaného článku. V případě, že o takovou publikaci autor projeví zájem, proběhne k článku anonymní recenzní řízení dvou nezávislých recenzentů. Pro odlehčení naší vážné problematiky jsme zavedli rubriku Zajímavosti, v níž bychom Vás chtěli i trochu pobavit, a to např. kuriózními patenty či z dnešního pohledu úsměvnými informacemi publikovanými v minulosti na stránkách časopisů Technická politika či Vynálezy.

Nynější podoba časopisu není konečná a určitě se bude ještě dále vyvíjet. Už teď máme nápady na další vylepšení a zavedení dalších rubrik. Budeme rádi, když i vy, naši čtenáři, se budete podílet na jeho utváření, třeba návrhem témat, o která byste měli zájem.

První článek prvního čísla časopisu Duševní vlastnictví bilancuje nejen práci Úřadu, ale i obecně dění v oblasti průmyslového vlastnictví v předchozím roce, tj. roce 2022. Následující článek pojednává o úpravě ochrany označení původu a zeměpisných označení po novele zákona č. 452/2001 Sb. Tato novela reflektuje požadavky vyplývající z unijního práva a zákon touto novelou doznal s ohledem na výlučnou unijní pravomoc výrazných změn. V oblasti ochrany průmyslových práv sehrává významnou úlohu speciální profese, a to profese patentového zástupce. Článek Jak se stát patentovým zástupcem specifikuje podmínky a nutné předpoklady, které uchazeč musí splnit, aby ji mohl vykonávat. Digitalizace postihuje všechny oblasti našeho života a obzvláště důležitá je ve státní správě. Koncept eGovernmentu a jejím vlivem na Úřad průmyslového vlastnictví a jeho činnosti se zabývá poslední článek. Novou rubriku Zajímavosti uvede první československý patent. Spatřujeme v tom jednak určitou symboliku začátku – zahájení vydávání nového časopisu v roce 2023 a vydání prvního československého patentového spisu v souvislosti se vznikem Patentního úřadu v Praze v roce 1919. Zároveň se jedná o kuriozitu, neboť první československý patent byl ve skutečnosti německy psaný převedený rakousko-uherský patent.

Doufám, že vás obsah časopisu Duševní vlastnictví zaujme a budete se těšit na každé další číslo. ✓

A handwritten signature in black ink, which appears to read 'J. Kratochvíl'.

Mgr. Ing. Josef Kratochvíl, Ph.D.

Předseda UPV

OBSAH 1/2023

ČLÁNKY

Josef Kratochvíl: Úřad průmyslového vlastnictví v roce 2022	3
Andrea Šprunglová: Úprava ochrany označení původu a zeměpisných označení po novele zákona č. 452/2001 Sb.	15
Roman Buček: Jak se stát patentovým zástupcem	21
Jakub Jůzl: Koncepce eGovernmentu v ČR a její vliv na Úřad průmyslového vlastnictví	24

EVROPSKÉ PRÁVO

Emil Jenerál: K rozhodnutí stížnostního senátu EPÚ T 857/20	34
K rozhodnutí stížnostního senátu EPÚ T 990/16	34
K rozhodnutí stížnostního senátu EPÚ T 1120/20	35
K rozhodnutí stížnostního senátu EPÚ T 43/18	35

JUDIKATURA

Jiří Macek: K nebezpečí záměny ochranné známky s nezapsaným označením a k osobě průměrného spotřebitele	36
--	----

AKTUALITY

Úřad průmyslového vlastnictví na veletrhu Střechy Praha 2023	42
Světový den duševního vlastnictví	42

ZAJÍMAVOSTI

Československý patent č. 1	43
---	----

ENGLISH – CONTENTS

ARTICLES

Josef Kratochvíl: The Industrial Property Office in 2022	3
Andrea Šprunglová: Modification of the protection of appellations of origin and geographical indications following the amendment of Act No. 452/2001 Coll.	15
Roman Buček: How to become a patent attorney	21
Jakub Jůzl: The concept of eGovernment in the Czech Republic and its impact on the Industrial Property Office	24

EUROPEAN LEGISLATION

Emil Jenerál: Decision of the Board of Appeal of the EPO T 857/20	34
Decision of the Board of Appeal of the EPO T 990/16	34
Decision of the Board of Appeal of the EPO T 1120/20	35
Decision of the Board of Appeal of the EPO T 43/18	35

JUDICATURE

Jiří Macek: On the risk of confusion between a trademark and an unregistered sign and on the average consumer	36
--	----

ACTUAL INFORMATION

The Industrial Property Office at the trade fair Střechy Praha 2023	42
The World Intellectual Property Day	42

CURIOSITIES

Czechoslovak patent no. 1	43
--	----

Úřad průmyslového vlastnictví v roce 2022

V následujícím textu budou přiblíženy aktivity Úřadu průmyslového vlastnictví v roce 2022. Bohužel, většina dnů tohoto roku byla zastíněna událostmi na Ukrajině a z nich plynoucí krizí s těžko odhadnutelným dopadem. Navzdory této tragické situaci naštěstí došlo ve světě průmyslových práv i k některým příznivým momentům, o které se s vámi chci na následujících řádcích podělit.

Mgr. Ing. Josef Kratochvíl, Ph.D.

V dubnu se Úřadu průmyslového vlastnictví (ÚPV, Úřad) podařilo získat certifikaci dle normy ISO 22301:2019 Bezpečnost a odolnost – Systémy managementu kontinuity podnikání (BCMS). K tomuto kroku jsme přistoupili zejména s cílem rozšířit řízení kontinuity z IT prostředí i na další klíčové služby Úřadu. Vedle řízení kvality podle požadavků normy ISO 9001:2015 a managementu bezpečnosti informací podle požadavků normy ISO/IEC 27001:2013 se tak jedná o další úspěšnou implementaci mezinárodních standardů do naší činnosti. Pokročilost elektronizace našich služeb zůstává v rámci české státní správy na přední pozici. Podle informací zveřejněných v aktualizovaném harmonogramu digitalizace jsme v míře dostupnosti online služeb pro klienty nejlépe hodnoceným ústředním orgánem státní správy.

Patenty jako právní ochrana technických řešení, vynálezů, patří v oblasti průmyslového vlastnictví k tradičním a současně nejvýznamnějším institutům. Ze statistických údajů vyplývá, že se počet patentových přihlášek domácích přihlašovatelů v roce 2022 snížil, a to o 8 % oproti roku 2021. Z podaných 505 domácích přihlášek jich bylo nejvíce z oborů zdraví, zábava (11 %) a doprava, skladování (8,5 %). V dalším tradičně nejpočetnějším oboru, kterým

je měření a optika, bylo podáno 7 % přihlášek vynálezů. Pokud jde o přihlašovatele, více než čtvrtinu přihlášek (26 %) podaly české vysoké školy a výzkumné ústavy.

Zahraniční přihlašovatelé volí pro získání patentové ochrany v ČR cestu evropských patentových přihlášek, na jejichž základě Evropský patentový úřad (EPÚ) uděluje evropské patenty. Tyto patenty mohou být platné i na českém území, pokud jsou splněny zákonné podmínky, zvláště dodání překladu jejich znění do češtiny a úhrada příslušných validačních a následně udržovacích poplatků. V roce 2022 získalo touto cestou ochranu na území ČR 4 662 patentů, což představuje oproti roku 2021 snížení o 26 %. Naopak výrazně vzrostl počet překladů spisů evropských patentů zachovaných v pozmeněném nebo omezeném znění (o 57 %). I celkový počet udělených evropských patentů zaznamenal v roce 2022 pokles, a to o 25 %. Projevuje se v něm zřejmě i tendence přihlašovatelů pozdržet udělení evropských patentů v očekávání možnosti udělení evropských patentů s jednotným účinkem. S ohledem na rostoucí počet nových evropských patentových přihlášek však lze očekávat v budoucnu návrat k růstové tendenci validací, pokud se neobjeví další zásadní vlivy a problémy přihlašovatelů plynoucí z globální politické a ekonomické nejistoty.

Z celkového počtu 81 578 udělených evropských patentů získalo 5,7 % ochranu v ČR.

Zahraničními přihlašovatelem bylo národní cestou podáno 19 přihlášek vynálezů a 27 jich vstoupilo v ČR do národní fáze řízení cestou Smlouvy o patentové spolupráci (PCT).

I přes snížení počtu nových validací evropských patentů došlo v roce 2022 k dalšímu navýšení příjmů za udržovací poplatky za evropské patenty s účinky pro ČR, u kterých jsou z drtivé většiny plátcí zahraniční subjekty. Suma odvodů vybraných poplatků za udržování evropských patentů pro EPÚ přesáhla 169 000 000 Kč (meziroční růst o 7,2 %). S přihlédnutím k dlouhodobému růstu a dále k faktu, že tato suma představuje méně než polovinu z celkově vybraných poplatků za udržování evropských patentů (většina zůstává v ČR), lze konstatovat, že příjmy z poplatků za udržování evropských patentů se stávají stále důležitějším příjmem ÚPV a následně i státního rozpočtu, a to bez negativního vlivu na daňové zatížení občanů ČR. To platí i přes skutečnost, že sazby udržovacích poplatků v ČR jsou stále na původní úrovni stanovené zákonem z roku 2002 a patří mezi nejnižší v Evropě.

Pokud jde o žádosti českých přihlašovatelů o získání ochrany v zahraničí prostřednictvím systému PCT, jejich počet se oproti roku 2021 snížil. V roce 2022 bylo u ÚPV jako příjmacího úřadu podáno 189 těchto přihlášek. Z nich téměř tři čtvrtiny elektronicky prostřednictvím systému ePCT, díky čemuž mohli přihlašovatelé uplatnit slevu z mezinárodního přihlašovacího poplatku. Celkový počet mezinárodních přihlášek PCT v roce 2022 bude vyšší o ty, které české subjekty podaly prostřednictvím EPÚ nebo přímo u Mezinárodního úřadu (IB) ve Světové organizaci duševního vlastnictví (WIPO). Jejich počet není dosud znám. Pro srovnání, v roce 2021 byl počet účinných podání přes Úřad 219 mezinárodních přihlášek

PCT, avšak celkový počet se po započtení podání přes příjmací úřady EPÚ a IB zvýšil na 272.

Snažíme se, aby aktivita českých přihlašovatelů směrem k zahraničí stoupala a čeští přihlašovatelé se naučili aktivně využívat systému PCT ve svůj prospěch. Vedle osvěty je účinnou konkrétní pomocí ze strany Úřadu poskytování rešeršních zpráv v českém a anglickém jazyce a ve struktuře odpovídající standardu evropského systému. Tyto rešeršní zprávy jsou poskytovány k přihláškám podávaným se žádostí o úplný průzkum a jsou k dispozici v dostatečném předstihu před uplynutím 12měsíční prioritní lhůty pro přihlašování do zahraničí. Ze statistických údajů vyplývá, že přihlašovatelé si tuto skutečnost uvědomují, neboť až u 88 % přihlášek podaných českými přihlašovatelem v roce 2022 bylo požádáno o provedení úplného průzkumu zároveň s podáním přihlášky, nebo do dvou měsíců od podání. Na základě výsledků rešerše se přihlašovatelé mohou kvalifikovaněji rozhodnout, zda podat přihlášku na dané technické řešení též v zahraničí. S její pomocí totiž mohou reálněji odhadnout výsledek zahraničního patentového řízení. Z interních hodnocení vyplývá, že cíl vypracovat rešeršní zprávu do 7 měsíců od podání přihlášky v případech, kdy přihlašovatel současně s přihláškou podá žádost o úplný průzkum, byl splněn. V roce 2022 byla taková rešerše zpracována k 416 přihláškám českých přihlašovatelů. Celkem bylo provedeno 530 rešerší k patentovým přihláškám.

Rešerši mohou přihlašovatelé využít též v případech, kdy je pro řízení v zahraničí záznam z provedené rešerše vyžadován. Může jít např. o požadavek EPÚ vyplývající z příslušných ustanovení Prováděcího předpisu k Úmluvě o udělování evropských patentů (EPC). Podle nich je

Národní přihlášky vynálezů										
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Přihlášky celkem	1 081	972	952	839	860	732	813	729	600	551
Domácí přihlašovatelé	984	910	880	792	794	678	765	673	541	505
Zahraniční přihlašovatelé	97	62	72	47	66	54	48	56	59	46
z toho mezinárodní přihlášky PCT, které vstoupily do národní fáze	42	24	22	33	25	24	18	25	29	27

Udělené patenty národní cestou a evropské patenty (EP) validované v České republice

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Udělené patenty národní cestou	613	688	749	781	669	512	509	499	444	352
z toho domácím přihlašovatelům	408	471	576	637	567	455	467	467	404	307
z toho zahraničním přihlašovatelům	205	217	173	144	102	57	42	32	40	45
Udělené EP validované pro ČR	4 603	4 548	4 829	5 964	6 912	7 054	7 576	6 972	6 338	4 662
Celkem	5 216	5 236	5 578	6 745	7 581	7 566	8 085	7 471	6 782	5 014

přihlašovatel uplatňující právo přednosti povinen předložit zároveň s evropskou patentovou přihláškou i kopii výsledků rešerše provedené úřadem, u kterého byla podána prioritní přihláška. Požadavek na přiložení rešeršní zprávy k prioritní přihlášce vyplývá také z PCT předpisů. V zahraničních patentových úřadech, se kterými má Úřad sjednánu příslušnou spolupráci PPH, lze předložením rešeršní zprávy a schválených patentových nároků urychlit tamní patentové řízení. Spolupráce podle PPH jsou v současné době uzavřeny s Finskem, Japonskem, USA a Čínou, obdobné bilaterální dohody o urychlení patentového řízení jsou uzavřeny s Chorvatskem, Maďarskem, Polskem, Rakouskem, Slovenskem a Španělskem.

Úřad v roce 2022 udělil 352 patentů, z toho 307, tedy 87 %, domácím přihlašovatelům. Vysokým školám a univerzitám bylo uděleno 125 patentů.

V roce 2022 se podařilo snížit počet patentových přihlášek v řízení o 11 %. Celkový počet patentů platných na našem území na konci roku 2022 činil 51 tisíc.

V případě, že podnik nebo výzkumná organizace v souladu se svou obchodní strategií hodlá svůj vynález chránit patentem ve více státech, je možné využít systému přihlašování podle PCT. ÚPV je místem, u něhož mohou subjekty, které mají na území ČR bydliště nebo sídlo, mezinárodní přihlášku podle PCT podat. Díky tomu, že je Úřad jednou z poboček Visegrádského patentového institutu (VPI), je i mezinárodní rešeršní autoritou podle PCT.

Podání jedné mezinárodní přihlášky v jednom jazyce (angličtina, němčina nebo francouzština) umožňuje zís-

kání ochrany vynálezu ve 156 smluvních státech PCT. Vedle možnosti přihlášku podat u ÚPV tak lze učinit též přímo u WIPO či u EPÚ.

V roce 2021 bylo ve světě podáno celkem 277 tisíc mezinárodních patentových přihlášek. Systém PCT je hojně využíván zejména přihlašovatelí, kteří potřebují delší čas na svá strategická obchodní rozhodnutí. Poskytuje totiž ke 12 měsícům „pařížské“ prioritní lhůty nejméně dalších 18 měsíců, během kterých může přihlašovatel ověřovat komerční potenciál svého vynálezu v různých státech a rozhodovat se, kde požádá o patentovou ochranu. Platba poplatků a náklady na překlady spojené s jednotlivými národními či regionálními řízeními se tak odkládají. Systém PCT lze též doporučit těm, kteří mají zájem vejít do povědomí veřejnosti sledující danou oblast techniky anebo své technické řešení co nejvýhodněji prodat, neuvažují-li o vlastní výrobní aktivitě. Pouhým podáním mezinárodní přihlášky se výrazně zvyšují šance, že podnikatel je v 30měsíční ochranné lhůtě osloven potenciálním investorem.

Přihlašovatel během mezinárodní fáze řízení získá cenné informace o možné patentovatelnosti svého vynálezu ve formě mezinárodní rešeršní zprávy a písemného stanoviska orgánu pro mezinárodní rešerši a mezinárodní předběžný průzkum. V případě přihlašovatelů z ČR jsou těmito orgány EPÚ a VPI, jehož pobočkou je i Úřad.

Mezinárodní rešeršní zpráva obsahuje seznam dokumentů z celého světa náležejících ke stavu techniky, které jsou relevantní ve vztahu k danému vynálezu. Písemné stanovisko analyzuje potenciální patentovatelnost a upozorňuje na případné vady přihlášky, jako je nejas-

nost či nejednotnost. Tyto dokumenty poskytují přihlašovatel solidní podklady, na jejichž základě může usoudit, zda případná žádost o patentovou ochranu má naději na úspěch.

Na žádost přihlašovatele provede mezinárodní autorita i tzv. mezinárodní předběžný průzkum umožňující přihlašovatel uplatnit připomínky k výsledku rešerše, případně upravit dokumenty mezinárodní přihlášky tak, aby respektovaly relevantní stav techniky uvedený v mezinárodní rešeršní zprávě.

Mezinárodní přihláška, zpravidla spolu s mezinárodní rešeršní zprávou, je zveřejněna po uplynutí 18 měsíců od její priority. Toto zveřejnění s celosvětovým dopadem má nemalý marketingový potenciál, který přihlašovatel může ještě posílit např. nabídkou licence.

Po skončení mezinárodní fáze řízení má přihlašovatel dostatek podkladů umožňujících zvážit, zda a ve kterých ze 156 smluvních zemí PCT zahájit národní patentové řízení, tedy usilovat o udělení patentu či jiné alternativní formy ochrany. Národní fáze řízení pak v zásadě odpovídá klasické udělovací proceduře, její průběh je však významně usnadněn výsledky dosaženými ve fázi mezinárodní.

Od roku 2016 mohou čeští přihlašovatelé využít výhody z provedené národní rešerše při podání mezinárodní přihlášky PCT a volbě VPI jako mezinárodního rešeršního orgánu, který provede mezinárodní rešerši a vyhotoví písemný posudek o patentovatelnosti přihlášeného řešení podle PCT. Při využití výsledků rešerše na dřívější, tedy prioritní patentovou přihlášku, může být část rešeršního poplatku vrácena touto mezinárodní institucí přihlašovatel. Čeští přihlašovatelé využili v roce 2022 možnosti volby VPI jako mezinárodního rešeršního orgánu u 30 mezinárodních přihlášek PCT. ÚPV, jako pobočka VPI, obdržel za dobu činnosti VPI celkem 156 platných žádostí o provedení rešerše a 3 návrhy na mezinárodní předběžný průzkum. K nim vypracoval, ve lhůtách a standardech daných PCT, 151 mezinárodních rešeršních zpráv a písemných posudků. Možnosti vrácení části rešeršního poplatku využili čeští přihlašovatelé u 99 z nich. Úřad vypracoval také 3 zprávy o mezinárodním předběžném průzkumu. V rámci WIPO je z pohledu plnění lhůt pro

vypracování rešeršních zpráv a písemných posudků VPI hodnocen jako jeden z nespolehlivějších mezinárodních orgánů v řízení podle PCT.

V roce 2022 bylo podáno 55 žádostí o udělení dodatkových ochranných osvědčení (SPC). Po uplynutí dvaceti-leté doby platnosti základního patentu je v účinnosti ke konci roku 2022 celkem 71 SPC. O prodloužení doby platnosti SPC na pediatrické léčivo na základě tzv. Pediatrického nařízení [nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1901/2006] bylo v roce 2022 požádáno v 17 případech. Celkem bylo v roce 2022 schváleno 9 prodloužení doby platnosti SPC.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení o dodatkových ochranných osvědčeních pro léčivé přípravky, zavedlo od roku 2019 tzv. výrobní výjimku z výlučné ochrany, kterou originálním léčivům SPC poskytují. Společnosti se sídlem v EU tak mohou i bez licenční smlouvy vyrábět generickou nebo biologicky podobnou verzi léčivého přípravku chráněného SPC již během doby jeho platnosti. Taková výroba je však možná pouze za účelem vývozu do zemí mimo EU, kde SPC nikdy neexistovala, nebo tam již skončila jejich platnost. Možná je i výroba v období posledních šesti měsíců platnosti SPC za účelem skladování a následného uvedení na trh EU okamžitě po uplynutí platnosti SPC.

Výrobce musí přímo informovat majitele SPC o svém záměru vyrábět v souladu s nařízením, a to nejpozději tři měsíce před zahájením této činnosti. Výrobce má rovněž povinnost informovat příslušné úřady průmyslového vlastnictví, které budou takto získané informace zveřejňovat. ÚPV doposud obdržel dvě takové informace, které řádně zveřejnil.

Výrobní výjimka se vztahuje na všechna nová SPC, o která bylo požádáno ode dne 1. 7. 2019. Výjimka se netýká starších SPC, která již byla 1. 7. 2019 platná. Na SPC, o něž bylo zažádáno před 1. 7. 2019, ale nebyla k tomuto datu ještě v platnosti, se výrobní výjimka uplatní za tři roky od vstupu nařízení v platnost, tj. od 1. 7. 2022.

Pro některá technická řešení, například řešení menšího ekonomického významu či krátkodobého využití, je

rychlejší a méně nákladnou cestou ochrany, oproti patentu, ochrana užitným vzorem. Čeští přihlašovatelé využívají již tradičně pro ochranu technických řešení užité vzory častěji než patenty. V roce 2022 bylo podáno 1 095 přihlášek užitných vzorů, což je o necelé 1 % méně než v roce 2021. Domácími přihlašovatelí bylo podáno 97 % z těchto přihlášek. Nejvíce přihlášek, 125, bylo z oboru doprava, skladování. Kolem 90 přihlášek bylo podáno v oborech anorganická chemie a zdraví, zábava. Možnosti získat užitný vzor pro své technické řešení využilo pouze 38 zahraničních přihlašovatelů. Nejvíce jich bylo ze Slovenska.

Úřad zapsal v roce 2022 do rejstříku 1 038 užitných vzorů. Celkový počet zapsaných užitných vzorů platných na území ČR na konci roku 2022 činil 6 768.

Na nová řešení vzhledu výrobků, výsledky tvůrčí činnosti v oblasti průmyslového designu, poskytuje Úřad ochranu zápisem průmyslového vzoru. V roce 2022 bylo v ČR podáno 158 přihlášek průmyslových vzorů. Vyjádřeno počtem vzorů obsažených v přihláškách, bylo k zápisu přihlášeno 490 průmyslových vzorů. Podané žádosti většinou pocházejí od domácích přihlašovatelů. V témže roce provedl Úřad 203 zápisů do rejstříku průmyslových vzorů, které obsahovaly 693 vzorů. Z toho bylo 172 zápisů provedeno ve prospěch domácích přihlašovatelů

a 31 zápisů ve prospěch přihlašovatelů zahraničních. Řízení bylo negativně ukončeno u 52 přihlášek.

V ČR bylo na konci roku 2022 v účinnosti 2 283 zápisů průmyslových vzorů. Každý z nich obsahuje v průměru 3,6 průmyslové vzory.

Ochranná známka představuje označení výrobků a služeb určitého subjektu, které slouží k jejich rozlišení na trhu od výrobků a služeb jiných výrobců nebo poskytovatelů. V roce 2022 bylo u Úřadu podáno celkem 6 262 přihlášek národních ochranných známek, z toho 5 881 domácími subjekty a 381 přihlašovatelí ze zahraničí. Úřad zapsal do rejstříku 5 572 národních ochranných známek, z nich 5 190 českým a 382 zahraničním subjektům. V témže roce bylo vydáno 668 negativních správních rozhodnutí v řízení o zápisech národních ochranných známek.

V roce 2022 byla průměrná doba řízení od podání ke zveřejnění přihlášky národní ochranné známky 2,5 měsíce. Délka průměrné doby řízení od podání přihlášky k jejímu zápisu činila 7 měsíců.

Vedle zápisu do národního rejstříku ochranných známek je možné získat ochranu označení také v zahraničí, a to prostřednictvím žádosti o mezinárodní zápis ochranné

Přihlášky užitných vzorů

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Přihlášky celkem	1 731	1 493	1 446	1 264	1 279	1 247	1 301	1 324	1 104	1 095
Domácí přihlašovatelé	1 661	1 441	1 364	1 199	1 205	1 179	1 260	1 277	1 044	1 057
Zahraniční přihlašovatelé	70	52	82	65	74	68	41	47	60	38

Zapsané užité vzory

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Zapsané užité vzory celkem	1 552	1 388	1 356	1 187	1 107	1 130	1 128	1 155	951	1 095
Domácí přihlašovatelé	1 495	1 332	1 296	1 124	1 036	1 081	1 082	1 111	909	1 057
Zahraniční přihlašovatelé	57	56	60	63	71	49	46	44	42	38

Národní přihlášky průmyslových vzorů

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Přihlášky celkem	441	333	352	342	273	252	247	247	177	158
Domácí přihlašovatelé	420	325	340	254	244	239	225	219	152	127
Zahraniční přihlašovatelé	21	8	12	88	29	13	22	28	25	31
Počet vzorů v přihláškách	1 309	1 164	993	1 098	855	718	1 074	676	608	490

Zapsané průmyslové vzory

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Počet zápisů celkem	382	419	347	307	221	103	212	159	261	203
Domácí přihlašovatelé	368	389	340	275	156	91	190	149	215	172
Zahraniční přihlašovatelé	14	30	7	32	65	12	22	10	46	31
Počet vzorů v nich obsažených	1 133	1 424	1 033	1 072	661	327	620	578	1 020	693

známky podané u Úřadu. Na úrovni EU lze požádat o zápis ochranných známek EU podáním přihlášky přímo k EUIPO.

V roce 2022 bylo u Úřadu podáno 197 žádostí o mezinárodní zápis a zároveň bylo pro ČR cestou mezinárodního zápisu vyznačeno 1 374 mezinárodních ochranných známek. Ochrana byla v roce 2022 v ČR přiznána 1 184 mezinárodním známkám.

Na konci roku 2022 bylo na území ČR platných celkem více než 1,96 milionu ochranných známek, z nich téměř 127 tisíc národních, přes 68 tisíc mezinárodních s vyzna-

čením ČR a více než 262 tisíc s vyznačením EU. Největší podíl, bezmála 1,51 milionu, to je více než 76 % z celkového počtu, připadl na ochranné známky EU.

Prostřednictvím institutu označení původu a zeměpisného označení se poskytuje právní ochrana názvům, které identifikují produkt pocházející z určitého území, jehož jakost nebo vlastnosti mají souvislost s příslušným zeměpisným prostředím, s jeho přírodními a lidskými činiteli. Jde o práva nevylučné povahy. Jejich subjektem je každý, kdo na vymezeném území vyrábí, zpracovává či připravuje zboží splňující stanovené požadavky.

Přihlášky ochranných známek

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Přihlášky celkem	11 360	9 630	10 394	9 639	9 909	9 647	9 623	9 220	9 067	7 636
Národní přihlášky celkem	8 975	8 270	8 434	8 225	8 071	7 638	7 700	7 713	7 669	6 262
z toho domácí přihlašovatelé	8 302	7 643	7 848	7 439	7 438	7 042	7 140	7 168	7 109	5 881
z toho zahraniční přihlašovatelé	673	627	586	786	633	596	560	545	560	381
Mezinárodní ochranné známky s vyznačením České republiky	2 385	1 838	1 960	1 414	1 838	2 009	1 923	1 507	1 398	1 374

Zapsané ochranné známky										
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Národní ochranné známky	6 227	8 067	7 280	6 985	6 711	6 192	6 648	6 290	6 049	5 572
Domácí přihlašovatelé	5 697	7 416	6 752	6 344	6 064	5 689	6 131	5 754	5 574	5 190
Zahraníční přihlašovatelé	530	651	528	641	647	503	517	536	475	382
Mezinárodní ochranné známky s vyznačením ČR	2 210	2 060	1 957	1 479	1 630	1 641	2 220	1 656	1 533	1 184
Celkem	8 437	10 127	9 237	8 464	8 341	7 833	8 868	7 946	7 582	6 756

Na podzim roku 2022 byla v rámci třetího kola mezinárodních přihlášek označení původu a zeměpisných označení zapsaných v EU, ale dosud nezapsaných podle Lisabonské dohody o ochraně označení původu a jejich mezinárodním zápisu, podána Evropské komisi žádost o mezinárodní zápis zeměpisného označení České pivo.

Sporná řízení ve věci ochranných známek jsou z větší části vedena před zápisem přihlašováním označení do rejstříku ochranných známek. V roce 2022 Úřad obdržel celkem 375 námitek založených na starších právech třetích osob. Z toho 354 podání směřovalo vůči zápisu národních ochranných známek a 21 vůči nepřiznání ochrany mezinárodní ochranné známce na území ČR. Ve sledovaném období Úřad vydal 429 rozhodnutí ve věci přihlášek národních ochranných známek a 31 rozhodnutí v zápisném řízení u mezinárodních ochranných známek. Nejvíce uplatňovaným důvodem byla pravděpodobnost

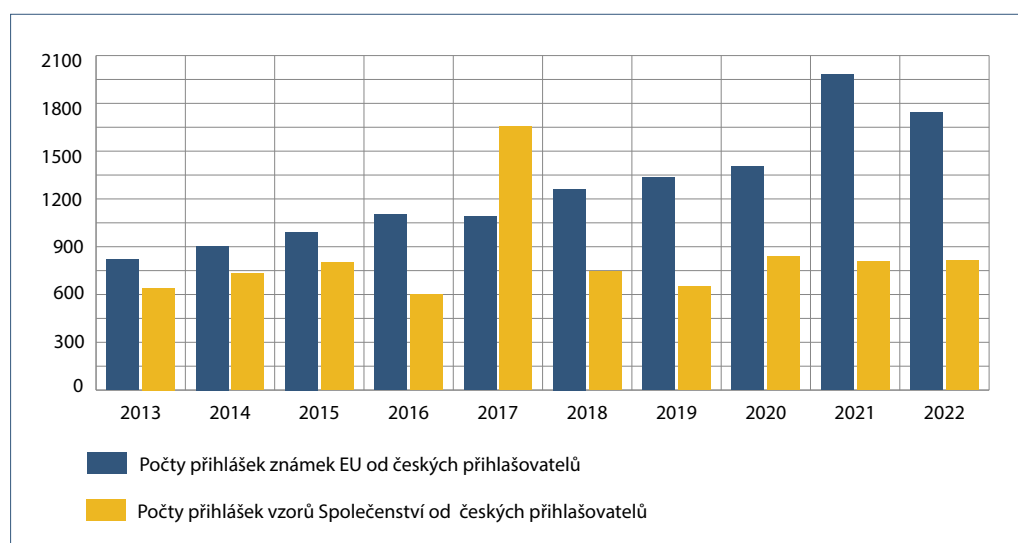
záměny přihlašováním označení se starší ochrannou známkou a zásah do práv z ochranné známky s dobrým jménem. Za účelem obrany přihlašovatelé hojně využívali institut průkazu užívání starší ochranné známky.

V roce 2022 bylo u Úřadu podáno 24 připomínek k zápisu přihlašováním označení do rejstříku ochranných známek. Počty podnětů ze strany třetích osob upozorňující na veřejnoprávní překážky zápisu každoročně klesají. Předmětem připomínek byla nejčastěji absence rozlišovací způsobilosti přihlašováním označení, jejich klamavost a rozpor s dobrými mravy. V daném období Úřad posoudil oprávněnost připomínek u 32 přihlášek ochranných známek.

V roce 2022 bylo před Úřadem zahájeno 23 řízení ve věci návrhů na zrušení národní či mezinárodní ochranné známky. V daném období Úřad vyřídil celkem 45 návrhů na zrušení ochranné známky. Majoritní část případů se vztahovala na tvrzené neužívání ochranné známky.

Posuzována byla i údajná klamavost ochranné známky po zápisu, či její zdruhovění.

V uplynulém roce Úřad obdržel 59 návrhů na prohlášení národní či mezinárodní ochranné známky za neplatnou. V dotčeném období bylo vyřízeno 64 případů ve věci zpochybnění zápisu ochranné

známky. Posuzována byla zejména pravděpodobnost záměny návrhem dotčené ochranné známky se starší ochrannou známkou navrhovatele, zásah do práv uživatele nezapsaného označení a nedobrá víra při podání přihlášky ochranné známky.

V roce 2022 bylo v rámci opravných řízení přezkoumáno 239 rozhodnutí vydaných v prvním stupni správního řízení. Podáno bylo 237 opravných prostředků.

V roce 2022 se úspěšně završilo úsilí Úřadu o přijetí novely zákona č. 452/2001 Sb., o ochraně označení původu a zeměpisných označení a o změně zákona o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů, když vstoupil v platnost zákon č. 215/2022 Sb. ze dne 29. 6. 2022 s účinností ode dne 6. 8. 2022. Novela zákona reaguje na závěry rozsudku SDEU C-389/15, podle nichž na základě výlučné unijní pravomoci nadále neobstojí národní ochrana označení původu a zeměpisných označení zemědělských výrobků, potravin, vína a lihovin, vzhledem k tomu, že taková ochrana je již zabezpečena na základě jednotného systému na úrovni EU. Novelou zákona dochází rovněž k adaptaci našeho právního řádu na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1753 ze dne 23. 10. 2019 o opatřeních EU po jejím přistoupení k Ženevskému aktu Lisabonské dohody o označení původu a zeměpisných označení, jakož i na přímo použitelné předpisy EU týkající se označení původu a zeměpisných označení zemědělských výrobků, potravin, vína a lihovin.

Úřad se v roce 2022 zapojil do uplatňování mezinárodních sankcí vyhlášených v souvislosti s válkou na Ukrajině. Za účelem zabránění neoprávněného nakládání s průmyslovým vlastnictvím ze strany fyzických i právnických osob, na které se vztahují sankce EU, byl vytvořen systém vyhledávání informací o subjektech vystupujících v řízení před Úřadem s jejich porovnáním s aktuálně platnými sankčními nařízeními EU. Na základě tohoto systému a spolupráce s Finančním analytickým úřadem (FAÚ) bylo vyznačeno v rejstřících vedených Úřadem u dvou přihlášek vynálezů a jednoho evropského patentu omezení nakládání s majetkem podle § 13d odst. 2 zákona č. 69/2006 Sb., o provádění mezinárodních sankcí. I v oblasti ochranných známek provádí Úřad v řízení o jejich zápisu rešerše subjektů přihlašovatelů

v souladu se sankčními předpisy EU. Důsledkem uplatnění sankce pak může být prozatímní odmítnutí ochrany mezinárodní ochranné známky nebo pozastavení, resp. nepokračování v dotčených řízeních o zápisu národních ochranných známek. Tento postup byl již uplatněn v jednotlivých případech.

Rok 2022 byl pro ČR v unijní oblasti mimořádně významný, neboť se po třinácti letech na základě rotačního mechanismu opět ujala předsednictví v Radě EU, a to ve druhé polovině roku 2022.

Každé předsednictví – i v oblasti průmyslového vlastnictví – obvykle pokračuje v aktivitách, které převzalo od svých předchůdců a snaží se dosáhnout v projednávání vytyčených cílů. ČR převzala předsednickou roli od Francie, která dosáhla pokroku především v problematice nové legislativy (nařízení) o ochraně zeměpisných označení pro řemeslné a průmyslové výrobky, resp. zavedení přímo použitelné ochrany pro tyto výrobky na úrovni EU. Návrh nařízení byl poprvé představen v rámci pracovní skupiny Rady EU pro duševní vlastnictví dne 3. 5. 2022 a francouzské předsednictví dokončilo na této úrovni první částečný kompromisní text návrhu.

Českému předsednictví se podařilo dosáhnout u celého textu nařízení kompromisu, čímž splnilo svůj cíl, tj. schválení obecného přístupu na Radě pro konkurenceschopnost v prosinci 2022. Švédskému předsednictví tedy předala ČR schválený text, který umožňuje úspěšné pokračování řádného legislativního procesu, tzn. jednání s Evropským parlamentem.

V průběhu českého předsednictví došlo také k zahájení revize a modernizace právních předpisů EU týkajících se průmyslových vzorů, jejichž představení proběhlo na posledním prosincovém jednání pracovní skupiny (na základě předložených návrhů EK). Pracovní skupina se také pravidelně věnovala koordinaci agend v rámci WIPO.

Navzdory tomu, že se muselo české předsednictví horizontálně vypořádávat se závažnými globálními problémy, které zasahovaly i v oblasti průmyslových práv do jednání zejména na multilaterální úrovni, lze hodnotit jeho výsledky jako efektivní a úspěšné.

V roce 2022 došlo k významnému posunu v oblasti zavedení systému jednotné patentové ochrany, který by měl doplnit existující evropský patent. V současné době se předpokládá, že Dohoda o jednotném patentovém soudu (UPCA) vstoupí v platnost 1. 6. 2023. Ke stejnému datu budou použitelná i obě nařízení týkající se evropského patentu s jednotným účinkem¹, která spolu s UPCA tvoří patentový balíček. Podmínkou začátku jeho účinnosti je ratifikace UPCA v alespoň třinácti státech, mezi nimiž nesmí chybět tři státy, které měly v roce před podpisem UPCA, tedy v roce 2012, největší počet validovaných evropských patentů – Německo, Francie a Itálie. Dohodu dosud ratifikovalo šestnáct států včetně Francie a Itálie.

Vstupu UPCA v platnost v souladu s Protokolem o prozatímním uplatňování předchází období prozatímního provádění některých ustanovení UPCA, díky němuž je možné dokončit přípravy na zahájení provozu Jednotného patentového soudu (UPC). Protokol vstoupil v platnost 18. 1. 2022, den po uložení třinácté, rakouské, ratifikační listiny. Díky tomu byly v průběhu roku ustaveny a zahájily svoji činnost řídicí orgány soudu, správní výbor, rozpočtový výbor a poradní výbor. Byly přijaty sekundární právní předpisy, např. jednací řád UPC. Byli jmenováni soudci UPC, bylo vytvořeno předsednictvo, předsedové odvolacího soudu i soudu prvního stupně byli zvoleni a ujali se svých funkcí. Předsednictvo UPC ukončilo pohovory s kandidáty na pozici vedoucího soudní kanceláře a zástupce vedoucího soudní kanceláře. Probíhalo rovněž testování systému správy případů a školení soudců a úředníků UPC.

Vzhledem k výše uvedenému dojde k uložení německé ratifikační listiny k UPCA u Generálního sekretariátu Rady EU až ke konci období prozatímního provádění, aby bylo možné dokončit přípravné práce na zřízení UPC ke dni vstupu dohody v platnost.

V roce 2022 pokračovala dvoustranná spolupráce Úřadu s EUIPO založená na ročním kooperačním plánu. Zaměřila se na zkvalitnění poskytování informací o možnostech ochrany ochranných známek a průmyslových vzorů na

úrovni EU, harmonizaci praxe národních úřadů, pořádání vzdělávacích akcí pro široké spektrum posluchačů, součinnost s orgány státní správy a v neposlední řadě na vyhledávací nástroje a databáze. V rámci sledování rozhodovací praxe také Úřad seznamuje EUIPO s proběhlými soudními spory v ČR v souvislosti s právy duševního vlastnictví.

Trvá spolupráce týkající se potlačování klamavých výzev k zaplacení poplatků v oblasti průmyslových práv. Úřad si je vědom, že je potřeba v tomto boji vyvinout harmonizované globální úsilí, proto je také zapojen do činnosti Anti-Scam Network, který vznikl v rámci EUIPO již v roce 2014.

Úřad pokračoval ve spolupráci s EUIPO v projektu, jehož smyslem je odhalit, zda slovní prvek obsažený v přihlášce ochranné známky EU nemá v některém z jazyků členských zemí význam, který by bránil jejímu zápisu. V roce 2022 prošlo kontrolou téměř 162 tisíc nově přichozích přihlášek ochranných známek EU obsahujících libovolný slovní prvek.

Zástupci Úřadu se během roku 2022 zapojovali do činnosti orgánů Evropské patentové organizace (EPO), zejména Správní rady EPO a jejích výborů. Předseda Úřadu řídil zasedání Správní rady a jejího představenstva. Další představitelé Úřadu se účastnili jednání Výboru pro rozpočet a finance, Výboru pro technickou a provozní podporu, Výboru pro patentové právo a Užšího výboru, který připravoval implementaci evropského patentu s jednotným účinkem, jenž bude v EPÚ spuštěn od 1. 6. 2023 zároveň se zahájením činnosti UPC. Již od 1. 1. 2023 je možné k EPÚ podávat předčasné žádosti o jednotný účinek evropských patentů a o odložení vydání rozhodnutí o udělení evropských patentů.

V rámci spolupráce v oblasti IT měl v roce 2022 Úřad své zástupce ve třech pracovních skupinách: Data Quality, Cooperative Patent Classification a Co-operation Search. Cílem posledně jmenované pracovní skupiny je vytvoření a implementace společného rešeršního nástroje (Common Search Tool), který nahradí dosud po-

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1257/2012 ze dne 17. 12. 2012, kterým se provádí posílená spolupráce v oblasti vytvoření jednotné patentové ochrany a Nařízení Rady (EU) č. 1260/2012 ze dne 17. 12. 2012, kterým se provádí posílená spolupráce v oblasti vytvoření jednotné patentové ochrany, pokud jde o příslušná ustanovení o překladu.

užívaný systém Epoque. Tento rešeršní systém je od podzimu 2021 v pilotní fázi, přičemž ÚPV patří mezi testující úřady. Jeho průzkumoví pracovníci v průběhu roku 2022 v systému prováděli rešerše na novost a vznášeli připomínky a návrhy na jeho úpravy.

Úřad se podílel na debatě o reformě tzv. governance EPO, jež zahrnuje mj. otázky počtu pozorovatelů a přístupu veřejnosti k zasedáním Správní rady, změn jejího jednacího řádu, revize mandátu Výboru pro technickou a provozní podporu a přípravy voleb předsedy a místopředsedů EPÚ. ČR podpořila žádost VPI o statut pozorovatele ve Správní radě EPO a žádost Moldavska o vstup do EPO. Dne 1. 10. 2022 se stala 39. členským státem EPO Černá Hora.

Pokračovala práce na sblížení praxí národních patentových úřadů členských států a praxe EPÚ ve dvou dalších oblastech: navrhování a struktura patentových nároků a průzkumová praxe u vynálezů uskutečněných počítačem a umělé inteligence. Následujícími tématy konvergence praxe patentových úřadů budou povolené znaky na výkresech a vydávání a přijímání elektronických prioritních dokladů.

Správní rada EPO schválila změny Prováděcího předpisu k EPC, které mají podpořit probíhající digitální transformaci řízení před EPÚ a posílit soulad s PCT. Navrhované změny se týkají pravidel 46, 49, 50, 57 písm. i), 65, 82 odst. 2, 126, 127 a 131 EPC, která upravují požadavky týkající se úpravy dokumentů předkládaných v řízení před EPÚ, způsob předávání rešeršních zpráv a citovaných dokumentů, doručování a výpočet lhůt.

V EPÚ pokračoval pilotní projekt webové uživatelské zóny, která poskytuje jednotné místo přístupu k portfoliu evropských patentových přihlášek a evropských patentů uživatele a k elektronickému doručování v řízeních před EPÚ (Mailbox) spolu se zjednodušením elektronických podání k EPÚ. Projekt vyústil v červnu 2022 ve spuštění nového uživatelského nástroje „MyEPO Portfolio“.

Úřad pokračoval v plnění závazků vyplývajících pro oblast ochrany průmyslového vlastnictví z členství ČR ve WIPO a z mnohostranných mezinárodních smluv, jichž je ČR smluvní stranou a které jsou spravovány touto mezinárodní organizací.

Zástupci Úřadu se v červenci 2022 zúčastnili 63. zasedání, na němž bylo především předloženo a úspěšně přijato rozhodnutí týkající se pomoci a podpory ukrajinskému odvětví inovací a tvořivosti a systému duševního vlastnictví na Ukrajině. Pokud jde o normotvornou agendu, Valné shromáždění WIPO rozhodlo o svolání dvou diplomatických konferencí nejpozději do roku 2024: první k přijetí mezinárodního právního nástroje týkajícího se duševního vlastnictví, genetických zdrojů a tradičních znalostí souvisejících s genetickými zdroji a druhé k uzavření a přijetí Smlouvy o právu průmyslových vzorů (DLT). Přijaty zde byly také změny pravidel Prováděcího řádu k Protokolu k Madridské dohodě o mezinárodním zápisu ochranných známek, pravidel Společného prováděcího řádu k Lisabonské dohodě a Ženevskému aktu Lisabonské dohody a pravidel Společného prováděcího řádu Ženevského a Haagského aktu Haagské dohody.

V oblasti regionální spolupráce se zástupci Úřadu v červnu a prosinci 2022 účastnili zasedání správní rady VPI. V květnu 2022 se v Úřadu uskutečnilo bilaterální pracovní jednání s prezidentem odvolacích senátů EUIPO.

Úřad spolupracuje s Ministerstvem průmyslu a obchodu (MPO) na implementaci Národní výzkumné a inovační strategie pro inteligentní specializaci ČR 2021–2027 (RIS3), která zajišťuje účelné zacílení evropských, národních i regionálních prostředků na podporu orientovaného a aplikovaného výzkumu a inovací. Na základě implementace RIS3 vznikla možnost čerpat dotace na ochranu průmyslového vlastnictví z Operačního programu Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost (OP TAK). Touto cestou lze získat finanční podporu na ochranu vynálezů, užitných vzorů, ochranných známek a průmyslových vzorů jak v ČR, tak v zahraničí. Dotace je možné čerpat prostřednictvím patentových zástupců, a to i na jejich služby.

SME Fund je tvořen z finančních prostředků EK a EUIPO. Je vytvořen na roky 2022–2024 a způsob jeho využití je schvalován každoročně. EUIPO financuje voucher 1, který lze využít na poradenství a přihlášky průmyslových vzorů a ochranných známek na evropské, národní a mezinárodní úrovni. EK financuje voucher 2, který lze využít na podporu přihlášek národních patentů.

Celkově si v EU v roce 2022 podalo 21 976 malých a středních podniků 22 479 žádostí: 20 271 žádostí bylo o voucher 1, 975 žádostí o voucher 2 a 1 233 žádostí o oba vouchery. Malým a středním podnikům v EU bylo celkem vyplaceno 10 136 156 EUR a průměrná výše grantu vyplaceného na jeden malý a střední podnik činila 795 EUR.

Z toho počtu celkem 1 066 českých malých a středních podniků zaslalo 1 041 žádostí o voucher 1,8 žádostí o voucher 2 a 28 žádostí o oba vouchery. V ČR bylo malým a středním podnikům za dané období vyplaceno 608 778 EUR (tj. 14 622 847 Kč) a průměrná výše grantu vyplaceného na jeden malý a střední podnik činila 862 EUR (20 705 Kč). Z těchto údajů vyplývá, že téměř 5 % všech malých a středních podniků žádajících o dotace bylo z ČR.

V roce 2022 byly dotovány přihlášky průmyslových vzorů a ochranných známek v EU a v národních úřadech ze 75 %, mezinárodní přihlášky průmyslových vzorů a ochranných známek z 50 % a přihlášky národních patentů z 50 %. V nominálním srovnání s ostatními členskými státy je ČR v čerpání dotací z SME Fund na celkovém 7. místě.

Služba IP scan je poradenství pro malé a střední podniky v oblasti efektivního nakládání s duševním vlastnictvím. Službu poskytují proškolení patentoví zástupci za částku 900 EUR, z níž je 90 % hrazeno z dotace. Kvalita provedené služby je kontrolována Úřadem. V roce 2022 byla tato služba v ČR poskytnuta 216 podnikům.

Podarilo se vybudovat síť cca 40 poskytovatelů této služby z řad patentových zástupců a advokátů specializujících se na duševní vlastnictví. Fungování této sítě a provádění služby IP scan je realizováno ve spolupráci s KPZ. Všichni poskytovatelé služby IP scan byli proškoleni v EUIPO.

ÚPV je Konceptí podpory ochrany průmyslového vlastnictví pověřen rozvojem mediačních služeb ve všech fázích sporů o duševní vlastnictví, tj. ve fázi správního řízení, v předžalobní fázi, ve fázi probíhajícího soudního řízení, i při mediaci nařízené soudem. V rámci správního řízení je ÚPV pověřen poskytnout maximální informační podporu účastníkům řízení s cílem umožnit dohodu na smírném řešení mimo probíhající správní řízení.

Úřad v roce 2022 pokračoval v odborné a pedagogické spolupráci s vysokými školami. Vedle pedagogické dokumentace nabízí možnost školit učitele, uspořádat přednášky a diskusní semináře pro studenty. Tyto aktivity se konaly jak online, tak prezenčně, ať už přímo v příslušné škole či v Úřadu. Přednášky byly realizovány např. pro studenty Vysoké školy ekonomické, Vysoké školy chemicko-technologické, Vysoké školy báňské – Technické univerzity Ostrava, či Technické univerzity Liberec.

V průběhu roku 2022 se Úřad rovněž zúčastnil akcí pro studenty a žáky středních a základních škol, které si kladly za cíl podpořit a rozvinout zájem o vědu, techniku a studium technických oborů mezi dětmi a mládeží. První z nich byl Veletrh vědy pořádaný Akademií věd ČR, kde se spolu s ústavu AV ČR představily další organizace. Další z akcí byl Vědafest, který každoročně pořádá Dům dětí a mládeže hl. m. Prahy, České vysoké učení technické v Praze a Vysoká škola chemicko-technologická v Praze. Obou akcí se Úřad zúčastnil s vlastním informačním stánkem a s nabídkou informačních materiálů, her a kvízů s tématem duševního vlastnictví a průmyslových práv. Jeho zástupci zodpovídali návštěvníkům dotazy týkající se průmyslových práv a témat s nimi souvisejících.

Přes 2000 posluchačů z řad podnikatelů, pracovníků výzkumu a vývoje a studentů navštívilo některý ze seminářů, které Úřad uspořádal ve svém sídle nebo online nebo na něm jako přednášející vystoupil zaměstnanec Úřadu. Témat byla celá řada, od úvodu do problematiky průmyslových práv a objasnění jednotlivých institutů průmyslověprávní ochrany, přes ukázky databází a předvedení praktických příkladů, až po mimosoudní řešení sporů a finanční podpory pro malé a střední podniky.

Úřad pokračoval v zajišťování dvouletého specializačního studia průmyslových práv. Studium v roce 2022 ukončilo kvalifikační zkouškou [profesní kvalifikace Specialista v oboru průmyslového vlastnictví o 7. úrovni Evropského rámce kvalifikace (EFQ, kód: 39-011-T)] 12 posluchačů. Ve školním roce 2022/2023 studium zahájilo 29 nových posluchačů a 19 posluchačů pokračuje ve studiu 2. ročníku.

Účast na výstavách a veletrzích představuje pro Úřad efektivní způsob k představení jeho aktivit systému

ochrany průmyslových práv. Z veletrhů pořádaných v roce 2022 jsme se zúčastnili akcí Střechy Praha a For Interior 2022. Na Mezinárodním strojírenském veletrhu v Brně se Úřad opět zapojil do společné expozice českých veřejných institucí, tentokrát v rámci CZ PRES. V zahraničí se Úřad účastnil XV. ročníku mezinárodní výstavy vynálezů INTARG v Katowicích v Polsku. Na všech veletrzích byly představeny aktivity Úřadu zaměřené na zvyšování povědomí o průmyslověprávní ochraně mezi veřejností, informační produkty a služby.

Webové stránky Úřadu vycházejí z konceptu Design systém gov.cz doporučeného Ministerstvem vnitra pro webové prezentace orgánů veřejné správy. Při tvorbě stránek byly použity současné moderní webové technologie, stránky jsou optimalizovány pro všechny typy mobilních zařízení a splňují pravidla přístupnosti. Velký důraz je kladen na snadnou orientaci na stránkách. V souladu s novelou zákona o elektronických komunikacích je upraven způsob nastavení souhlasů uživatele se zpracováním cookies.

V průběhu roku 2022 zaznamenaly stránky Úřadu více než 329 tisíc návštěv. Nejvíce návštěvníků přicházelo z ČR, USA, Velké Británie, Slovenska, Číny, Německa, Španělska, Polska a Itálie. Nejnavštěvovanějšími stránkami byly národní databáze průmyslových práv.

Coby nástroj neformální komunikace s veřejností využívá Úřad sociální síť Facebook, Twitter, YouTube a LinkedIn.

Úřad, stejně jako většina zahraničních patentových a známkových úřadů i mezinárodních či regionálních organizací působících v oblasti průmyslového vlastnictví, upřednostňuje publikaci průmyslověprávních i dalších dokumentů online. Patentové a známkové dokumenty jsou volně dohledatelné a přístupné na webových stránkách příslušných úřadů nebo prostřednictvím globálních databází jako Espacenet spravovaný EPÚ, Patentscope či Madrid Monitor budovaný WIPO a databází eSearch Plus, TMview a DesignView vytvářených EUIPO.

I v době snadné dostupnosti informací na internetu se služby poskytované Úřadem prostřednictvím informačního střediska a studovny pro veřejnost nepřestávají těšit

zájmu uživatelů. Služby studovny během roku 2022 využilo 362 návštěvníků. Zaměstnanci v informačním středisku odpovídali na dotazy související s ochranou průmyslového vlastnictví, poskytovali všeobecné informace o jednotlivých institutech průmyslových práv, formálních požadavcích na přihlášky či okolnostech řízení o těchto přihláškách, o správních poplatcích, provádění rešerší a podávání přihlášek prostřednictvím ePortálu. Formou telefonického hovoru nebo během osobních konzultací byly v roce 2022 poskytnuty informace 5 609 zájemcům. V rámci elektronické služby Helpdesk bylo ve stejném roce zodpovězeno 682 dotazů. S využitím různých informačních pramenů pořídila studovna více než 700 kopií a tisků pro potřeby uživatelů z řad veřejnosti. Na základě objednávek kopií dokumentů a v rámci služby sledování stavu techniky bylo rozesláno 9 117 kusů patentových dokumentů. Úřad obdržel ze strany státních orgánů, soudů, policie, exekutorů, insolvenčních správců a likvidátorů 1 512 žádostí o rešerše průmyslových práv.

V roce 2022 Úřad obdržel celkem 55 799 elektronických podání. Aplikací ePortál bylo přijato a zpracováno 27 124 přihlášek a ostatních podání k řízení o ochraně průmyslových práv. Podání podepsané kvalifikovaným certifikátem (tj. elektronickým podpisem) Úřad přijal 6 149. Elektronicky podaných přihlášek a žádostí bez elektronického podpisu Úřad obdržel celkem 4 473. Do datové schránky Úřadu bylo přijato 18 053 datových zpráv. Z uvedené statistiky vyplývá, že stále nejoblíbenějším způsobem podávání přihlášek a ostatních podání zůstává aplikace ePortál a to také díky tomu, že podání lze učinit prostřednictvím NIA (Portál národního bodu pro identifikaci a autentizaci) s možností využití slevy ze správního poplatku, dle zákona 12/2020 Sb., o právu na digitální služby. Dále následovalo doručení do datové schránky Úřadu. Pouze 8 % z celkového počtu podání bylo přijato elektronicky bez ověřeného podpisu. Úřad odeslal do datových schránek klientů 48 250 kusů korespondence.

ÚPV je z hlediska financování jednou z kapitol státního rozpočtu. Veškeré příjmy jsou odváděny do státního rozpočtu. Státní rozpočet je zdrojem všech prostředků na činnost Úřadu. V roce 2022 dosáhly celkové příjmy částky 295,4 milionů korun, celkové výdaje ve stejném období činily 195,5 milionů korun. ✓

Úprava ochrany označení původu a zeměpisných označení **po novele zákona č. 452/2001 Sb.**

Mgr. Andrea Šprunglová

I. Základní důvody a cíle novely zákona a důsledky výlučné unijní pravomoci

S účinností od 6. 8. 2022 došlo na základě zákona č. 215/2022 Sb.¹ k významné novelizaci zákona č. 452/2001 Sb., o ochraně označení původu a zeměpisných označení a o změně zákona o ochraně spotřebitele (dále „novele zákona“).

Těmto změnám předcházela potřeba nastavit v zákoně č. 452/2001 Sb. systém ochrany označení původu a zeměpisných označení tak, aby splňoval požadavky vyplývající z unijního práva. Bylo třeba jednak reagovat na změny plynoucí z přímo použitelných předpisů Evropské unie týkajících se zemědělských výrobků, potravin, vína a liho-

vin (dále „zemědělské výrobky“), na něž bylo třeba adaptovat náš právní řád, především však bylo nutné novelou zákona vyjasnit otázku samotné udržitelnosti národních zápisů označení původu a zeměpisných označení zemědělských výrobků. Mimo jiné pak vznikla i potřeba vypořádat se v zákoně se změnami, které přinesl nový občanský zákoník, a provést některé drobné legislativně technické úpravy týkající se správního řízení a vývoje unijní terminologie.

Do účinnosti novely zákona na území České republiky vedle sebe existovala ochrana označení původu a zeměpisných označení na základě národního zápisu, mezinárodního zápisu dle Lisabonské dohody o ochra- ně označení původu a o jejich mezinárodního zápisu² (dále „Lisabonská dohoda“) a konečně ochrana na základě unijního zápisu dle příslušných přímo použitelných unijních předpisů týkajících se zemědělských výrobků³.

1 Zákon č. 215/2022 Sb. ze dne 29. června 2022, kterým se mění zákon č. 452/2001 Sb., o ochraně označení původu a zeměpisných označení a o změně zákona o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů.

2 Lisabonská dohoda na ochranu označení původu a o jejich mezinárodním zápisu ze dne 31. října 1958, revidovaná ve Stockholmu dne 14. července 1967, změněná dne 28. září 1979 (vyhlášená pod č. 67/1975 Sb., ve znění vyhlášky č. 79/1985 Sb.).

3 Přehled aktuálních unijních předpisů týkajících se označení původu a zeměpisných označení zemědělských výrobků: Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1151/2012 ze dne 21. listopadu 2012 o režimech jakosti zemědělských produktů a potravin, v platném znění. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2117 ze dne 2. prosince 2021, kterým se mění nařízení (EU) č. 1308/2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty, nařízení (EU) č. 1151/2012 o režimech jakosti zemědělských produktů a potravin, nařízení (EU) č. 251/2014 o definici, popisu, obchodní úpravě, označování a ochraně zeměpisných označení aromatizovaných vinných výrobků a nařízení (EU) č. 228/2013, kterým se stanoví zvláštní opatření v oblasti zemědělství ve prospěch nejvzdálenějších regionů Unie.

Impulzem pro novou právní úpravu systému ochrany označení původu a zeměpisných označení v České republice bylo zapojení Evropské unie do mezinárodního systému ochrany označení původu a zeměpisných označení. Smluvní stranou Lisabonské dohody, která zajišťuje rozšíření ochrany národních označení původu na území smluvních států a založení účinků označení původu chráněného ve státě původu na území jiného smluvního státu, se dosud mohly stát pouze státy Pařížské unijní úmluvy, z níž tato dohoda vychází. Teprve revize Lisabonského systému na základě Ženevského aktu⁴ umožnila přístup k systému mezinárodní ochrany i mezinárodním organizacím, včetně Evropské unie. Okolností a důsledky přistoupení Evropské unie k Ženevskému aktu pak definitivně vedly k závěru o nemožnosti duality národní a unijní ochrany označení původu a zeměpisných označení a k nutnosti novelizace zákona.

V souvislosti s jednáním o revizi Lisabonské dohody na diplomatické konferenci, na níž byl dne 20. 5. 2015 přijat Ženevský akt této dohody, přijala Evropská komise doporučení pro rozhodnutí Rady o zmocnění k zahájení jednání o revizi této dohody. Rada za tímto účelem přijala dne 7. 5. 2015 rozhodnutí⁵, které však, na rozdíl od doporučení Evropské komise, nezaložila na výlučné unijní pravomoci, ale na sdílené pravomoci Evropské unie a jejích členských států na základě čl. 114 a čl. 218 odst. 3 a 4 SFEU⁶ (jinými slovy Rada zmocnila všech sedm členských států Lisabonské dohody k vyjednávání o Ženevském aktu). Uvedené rozhodnutí Evropská komise následně napadla žalobou na neplatnost u Soudního dvora Evropské unie a navrhla jeho zrušení. Soudní dvůr (velký senát) rozsudkem ze dne 25. 10. 2017 ve věci C-389/15 *Evropská komise vs. Rada Evropské unie* uvedené rozhodnutí

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty a zrušují nařízení Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007, v platném znění.

Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 664/2014 ze dne 18. prosince 2013, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1151/2012, pokud jde o stanovení symbolů Unie pro chráněná označení původu, chráněná zeměpisná označení a zaručené tradiční speciality a o některá pravidla pro původ, procesní pravidla a další přechodná pravidla.

Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 668/2014 ze dne 13. června 2014, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1151/2012 o režimech jakosti zemědělských produktů a potravin.

Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2022/891 ze dne 1. dubna 2022, kterým se mění nařízení v přenesené pravomoci (EU) č. 664/2014, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1151/2012, pokud jde o stanovení symbolů Unie pro chráněná označení původu, chráněná zeměpisná označení a zaručené tradiční speciality a o některá pravidla pro původ, procesní pravidla a další přechodná pravidla.

Prováděcí nařízení Komise (EU) 2022/892 ze dne 1. dubna 2022, kterým se mění prováděcí nařízení (EU) č. 668/2014, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1151/2012 o režimech jakosti zemědělských produktů a potravin.

Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2019/33 ze dne 17. října 2018, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o žádosti o ochranu označení původu, zeměpisných označení a tradičních výrazů v odvětví vína, řízení o námitce, omezení použití, změny specifikace výrobku, zrušení ochrany a označování a obchodní úpravu, v platném znění.

Prováděcí nařízení Komise (EU) 2019/34 ze dne 17. října 2018, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o žádosti o ochranu označení původu, zeměpisných označení a tradičních výrazů v odvětví vína, o řízení o námitce, změny specifikace výrobku, evidenci chráněných názvů, zrušení ochrany a používání symbolů, a k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013, pokud jde o vhodný systém kontrol.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/787 ze dne 17. dubna 2019 o definici, popisu, obchodní úpravě a označování lihovin, používání názvů lihovin v obchodní úpravě a při označování jiných potravin, ochraně zeměpisných označení lihovin, používání lihu a destilátů zemědělského původu při výrobě alkoholických nápojů a o zrušení nařízení (ES) č. 110/2008, v platném znění.

Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2021/1235 ze dne 12. května 2021, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/787 o pravidla týkající se žádosti o zápis zeměpisných označení lihovin, změn specifikace produktu, zrušení zápisu a rejstříku.

Prováděcí nařízení Komise (EU) 2021/1236 ze dne 12. května 2021, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/787, pokud jde o žádosti o zápis zeměpisných označení lihovin, námitkové řízení, změny specifikace výrobku, zrušení zápisu, používání symbolu a kontrolu.

4 Ženevský akt Lisabonské dohody o označeních původu a zeměpisných označeních.

5 Rozhodnutí Rady 8512/15 ze dne 7. května 2015 o zmocnění k zahájení jednání o revidované Lisabonské dohodě o označeních původu a zeměpisných označeních, pokud jde o otázky spadající do pravomoci Evropské unie.

6 Smlouva o fungování Evropské unie.

zrušil a uložil Radě vydat nové rozhodnutí založené na čl. 207 odst. 1 SFEU a čl. 218 SFEU. Rozsudek byl odůvodněn tím, že účelem revize Lisabonské dohody je posílení systému mezinárodní ochrany a z hlediska Unie usnadnění a úprava obchodu mezi třetími státy a Evropskou unií, a proto je návrh revize Lisabonské dohody a jeho vyjednávání ve výlučné pravomoci Evropské unie, neboť mezinárodní závazky sjednané Evropskou unií v oblasti duševního vlastnictví spadají do oblasti společné obchodní politiky.

Na základě výlučné pravomoci Evropské unie dle čl. 3 SFEU proto členské státy u označení původu a zeměpisných označení zemědělských výrobků, kde je zaveden jednotný systém unijní ochrany, nemohou mít vlastní vnitrostátní systém ochrany pro takové zboží. Ani následně vydané rozhodnutí Rady (EU) 2019/1754⁷ a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1753⁸, která byla přijata v souvislosti s přistoupením Unie k Ženevskému aktu dne 26. 2. 2020, neumožňovala současně vedle sebe stojící zachování ochrany označení původu a zeměpisných označení na základě národního zápisu (jakož i z ní plynoucího mezinárodního zápisu) a na základě unijního zápisu. Zmíněné nařízení 2019/1753 v přechodných ustanoveních týkajících se členských států, které jsou stranou Lisabonské dohody (včetně České republiky) upravilo ve vztahu k dosavadním mezinárodním zápisům možnost zachování kontinuity mezinárodní ochrany na základě oznámení volby členského státu Evropské komisi do 14. 11. 2022 ohledně žádosti o mezinárodní zápis, unijní zápis či o zrušení mezinárodního zápisu. Podmínkou možnosti zachování kontinuity mezinárodní ochrany dle uvedeného nařízení bylo přistoupení členského státu, které je stranou Lisabonské dohody, k Ženevskému aktu, což Česká republika učinila dne 2. 6. 2022⁹.

Dvojkolejnost národní a unijní ochrany označení původu a zeměpisných označení zemědělských výrobků,

umožňující nastavení dvojí úrovně ochrany, již vzhledem k výlučné unijní pravomoci nebyla možná. S ohledem na závěry rozsudku Soudního dvora EU ve věci C-389/15 a přednost unijního práva před právem národním bylo proto novelou zákona přistoupeno ke zrušení národní ochrany označení původu a zeměpisných označení zemědělských výrobků na základě vypuštění zákonných ustanovení týkajících se této ochrany. V důsledku zániku národní ochrany označení původu a zeměpisných označení zemědělských výrobků, od které se dosud odvíjela mezinárodní ochrana podle Lisabonské dohody, tak logicky došlo i k zániku ochrany mezinárodní.

II. Přechodná ustanovení novely zákona

Vlivem časové neomezenosti ochrany označení původu a zeměpisných označení nevyžadující obnovu platnosti zápisu se v průběhu desítek let nahromadilo v rejstříku označení původu a zeměpisných označení vedeném Úřadem průmyslového vlastnictví (dále „Úřad“) přes dvě stě registrovaných národních označení, většina z nich v 60. a 70. letech 20. století. Postupem času se však velká část z nich již fakticky neužívala. V důsledku novelizované úpravy již tato označení původu a zeměpisná označení nemohla být dál vedena v rejstříku Úřadu, jejich uživatelé však na základě přechodných ustanovení měli možnost požádat ve stanovené lhůtě o unijní zápis za účelem zajištění plynulého přechodu na ochranu unijní. Za tím účelem Úřad v období dvou let před přijetím novely několikrát písemně informoval všechny faktické i potenciální uživatele dotčených označení o důsledcích chystané novely zákona, aby měli dostatek času zvážit další osud těchto průmyslových práv.

Úpravou přechodných ustanovení v čl. II. novely zákona došlo k adaptaci našeho právního řádu na nařízení 2019/1753, které v čl. 11 otevřelo prostor pro zachování kontinuity me-

7 Rozhodnutí Rady (EU) 2019/1754 ze dne 7. 10. 2019 o přistoupení Evropské unie k Ženevskému aktu Lisabonské dohody o označení původu a zeměpisných označení.

8 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1753 ze dne 23. 10. 2019 o opatřeních Unie po jejím přistoupení k Ženevskému aktu Lisabonské dohody o označení původu a zeměpisných označení.

9 Česká republika uložila dne 2. 6. 2022 přístupové listiny u Světové organizace duševního vlastnictví (WIPO), účinky přistoupení k Ženevskému aktu Lisabonské dohody nastaly v České republice tři měsíce po jejich uložení.

zinárodní ochrany. Přejícná ustanovení novely zákona umožnila zajištění právní kontinuity mezinárodní ochrany označení původu či zeměpisných označení zemědělských výrobků, založené na národním zápisu, na základě podání žádosti o unijní zápis k Úřadu do 14. 9. 2022. V návaznosti na uvedené pak Úřad v souladu s čl. 11 odst. 2 nařízení 2019/1753 oznámil Evropské komisi do 14. 11. 2022 volbu ohledně unijního zápisu či zrušení mezinárodního zápisu. Kontinuita mezinárodní ochrany zůstane žadateli zachována za předpokladu, že následně dojde k zápisu tohoto označení v rejstříku Evropské unie a Úřad dle čl. 11 odst. 2 nařízení 2019/1753 požádá do jednoho roku od tohoto zápisu o mezinárodní zápis dle Ženevského aktu.

Dále přechodná ustanovení novely zákona zajistila i možnost přechodu národní ochrany na ochranu unijní, pokud žadatel podal u Úřadu ve stejné lhůtě (do 14. 9. 2022) žádost o unijní zápis a tento zápis bude následně udělen. V tomto případě jde úprava možnosti zachování právní kontinuity ochrany nad rámec nařízení 2019/1753, které se týká pouze mezinárodního zápisu.

Nepožádal-li tedy uživatel v uvedené lhůtě o unijní zápis, zápis označení původu v rejstříku Úřadu (a tím i mezinárodní zápis) uplynutím dne 14. 9. 2022 zanikl. Uživatelé takového (již neregistrovaného) označení mají samozřejmě možnost kdykoliv podat žádost o unijní zápis i po uplynutí výše zmíněné lhůty, avšak již bez právní kontinuity s původním národním zápisem.

Zatímco výše popsaná úprava dopadla na označení původu a zeměpisná označení zemědělských výrobků, která dosud nebyla unijně chráněna, ustanovení čl. 11 odst. 5 přechodných ustanovení novely zákona se týká označení, která byla již chráněna na základě unijního zápisu i mezinárodního zápisu podle Lisabonské dohody. V souladu s čl. 11 odst. 1 nařízení 2019/1753 bylo za účelem zajištění kontinuity mezinárodní ochrany potřeba, aby uživatelé tohoto zápisu ve stejné lhůtě stanovené novelou zákona (do 14. 9. 2022) formálně požádali u Úřadu o mezinárodní zápis dle Ženevského aktu, resp. o schválení modifikace mezinárodního zápisu dle Ženevského aktu, aby Úřad mohl ve lhůtě stanovené nařízením 2019/1753

(do 14. 11. 2022) Evropské komisi oznámit svou volbu ohledně mezinárodního zápisu.

Národní ochrana zapsaných označení původu a zeměpisných označení nezemědělských výrobků zůstává prozatím zachována, neboť dosud neexistuje systém unijní ochrany pro tyto výrobky. Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady týkající se ochrany označení původu a zeměpisných označení nezemědělských výrobků je však již momentálně ve fázi pokročilé přípravy, tudíž lze očekávat, že i označení nezemědělských výrobků postihne stejný osud jako výrobky zemědělské a jejich národní ochrana v budoucnu další novelou zanikne.

III. Úprava mezinárodního zápisu

Vzhledem k tomu, že z důvodu výlučné unijní pravomoci je možno poskytovat ochranu označením původu a zeměpisným označením zemědělských výrobků výlučně na území Evropské unie jako celku, bylo třeba novelou zákona upravit i hlavu VI zákona č. 452/2001 Sb., týkající se mezinárodního zápisu, a přizpůsobit ji změnám vzešlým z přistoupení Evropské unie k Ženevskému aktu a z nařízení 2019/1753 přijatého k plnění závazků plynoucích z Ženevského aktu.

Žádost o mezinárodní zápis se nadále podává prostřednictvím Úřadu, který žádost zpracuje dle požadavků Mezinárodního úřadu¹⁰. V případě, že se žádost týká mezinárodního zápisu označení původu či zeměpisných označení zemědělských výrobků, předá ji Úřad s ohledem na výlučnou unijní pravomoc k dalšímu postupu Evropské komisi, která po posouzení splnění podmínek žádost podá k Mezinárodnímu úřadu. Předpokladem úspěšné žádosti o mezinárodní zápis je poskytnutí ochrany na základě unijního zápisu; bez tohoto zápisu nelze mezinárodní ochrany označení původu a zeměpisným označením pro zemědělské výrobky dosáhnout.

V případě ochrany označení původu či zeměpisných označení nezemědělských výrobků, která dosud není upravena na základě jednotného unijního systému ochrany, pravomoc podat žádost o mezinárodní zápis

10 Mezinárodní úřad Světové organizace duševního vlastnictví (WIPO).

Mezinárodnímu úřadu zůstává Úřadu. Evropská komise si však v čl. 11 odst. 3 nařízení 2019/1753 vymínila, aby Úřad před podáním žádosti o mezinárodní zápis Mezinárodnímu úřadu požádal Evropskou komisi o stanovisko. Jedná se o novou úpravu, se kterou Úřad dosud nemá žádné praktické zkušenosti. Pouze z prohlášení Evropské komise, které je součástí nařízení 2019/1753, vyplývá, že takový zásah bude výjimečný, odůvodněný a budou mu předcházet konzultace s členským státem. Pokud by však stanovisko Evropské komise bylo negativní (nesouhlasné), musel by Úřad řízení o mezinárodním zápisu zastavit.

Nová úprava v zákoně č. 452/2001 Sb. se nedotkne dosavadní ochrany označení původu zboží (zemědělských i nezemědělských výrobků) ze třetích zemí na území České republiky, které jsou zde chráněny na základě mezinárodního zápisu podle Lisabonské dohody. Z důvodu výlučné unijní pravomoci Úřad již ale není oprávněn nově přiznat účinky mezinárodního zápisu na území České republiky pro zemědělské výrobky pocházející ze třetích zemí, a musí proto oznámit Mezinárodnímu úřadu nemožnost poskytnutí této ochrany. Pravomoc přiznat na území Evropské unie tomuto zboží účinky ochrany označení původu a zeměpisných označení plynoucí z mezinárodního zápisu má Evropská komise, která o tom rozhodne prostřednictvím prováděcího aktu přijímaného přezkumným postupem dle čl. 15 odst. 2 nařízení 2019/1753.

Postup Úřadu v případě žádosti o přiznání účinků ochrany v České republice na základě mezinárodního zápisu pro nezemědělské výrobky pocházející ze třetích zemí je upraven v § 17 odst. 2 zákona č. 452/2001 Sb.

IV. Změny specifikace zboží

V souvislosti s vývojem unijní legislativy, pokud jde o ochranu označení původu a zeměpisných označení zemědělských výrobků, bylo třeba do zákona č. 452/2001 Sb. jeho novelou zapracovat některé úpravy týkající se zejména nastavení řízení o změně specifikace zboží tak, aby vnitrostátní právní úprava byla plně adaptována na příslušná nařízení Evropské unie.

Specifikace zboží je vyžadována u označení zemědělských výrobků. Pokud v průběhu řízení či po zápisu ozna-

čení vyvstane potřeba její změny, je v rámci národní fáze řízení vždy třeba žádost zveřejnit a umožnit podání námitek na vnitrostátní úrovni. Dle povahy či rozsahu změn ve specifikaci zboží se odlišují: 1) podstatné změny ve specifikaci zboží vyžadující řízení na úrovni Evropské unie, 2) standardní (nepodstatné) změny nevyžadující řízení na úrovni Evropské unie a 3) dočasné změny specifikace, které mají přechodný charakter a spočívají v důvodech vymezených v příslušných nařízeních, jakými je například existence přírodní katastrofy či povinných hygienických a rostlinolékařských opatření.

Změna specifikace vyžadující řízení na úrovni Evropské unie je v příslušných nařízeních taxativně vymezena a týká se zejména změny názvu, změny či zrušení druhu zboží, narušení souvislosti zboží se zeměpisným původem či změny představující omezení pro uvádění na trh. Ve lhůtě tří měsíců od zveřejnění žádosti o změnu specifikace ve Věstníku Úřadu lze proti této změně podat námítky, o nichž Úřad, nedojde-li ke smíru, rozhodne na základě závazného podkladu kontrolního orgánu, příslušného ke kontrole specifikace (Státní zemědělské a potravinářské inspekce, Státní veterinární správy nebo Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského). Novelou zákona nově zavedený termín „závazný podklad“ nahradil dříve užívaný „závazný nálezn“ z důvodu, že jeho forma dle správního řádu není striktně vymezena. Může se tak jednat o závazné stanovisko, osvědčení či zjištění kontrolního orgánu; obsahově však zůstal v porovnání s předchozí úpravou nezměněn. V případě, že Úřad žádost o změnu specifikace zboží nezamítne, rozhodnutím postoupí žádost o změnu specifikace Evropské komisi, která žádost schvaluje na základě dalšího řízení na úrovni Evropské unie včetně možnosti podat námítky ze třetích zemí.

Pokud jde o zbývající, standardní změny specifikace zboží, nevyžadující řízení na úrovni Evropské unie, řízení před Úřadem je obdobné jako v případě podstatných změn s tím rozdílem, že Úřad žádost již Evropské komisi nepostupuje, ale pouze jí oznámí pravomocné rozhodnutí o změně specifikace. U žádosti o dočasnou změnu specifikace je pak nastaven postup obdobný jako u změny nevyžadující řízení na úrovni Evropské unie s tím, že lhůta pro zveřejnění změny specifikace a lhůta pro podání námitek

je kratší (1 měsíc). Rozhodnutí Úřadu o dočasné změně specifikace obsahuje v takovém případě časový údaj o trvání změny.

V. K vymezení žadatele o národní zápis

Právo k označení původu či zeměpisnému označení nezakládá, na rozdíl od ochrany známkoprávní, výlučnou absolutní ochranu jednomu vlastníku. Tato označení mohou na základě § 8 odst. 2 zákona č. 452/2001 Sb. užívat všichni producenti (výrobci, zpracovatelé), kteří na daném území připravují, vyrábí či zpracovávají zboží splňující požadovanou kvalitu či vlastnosti. Z uvedeného důvodu žadatelem o zápis označení standardně nebývá jedna osoba (ta jím může být pouze za určitých specifických podmínek stanovených v zákoně), ale je jím zpravidla více výrobců nebo zpracovatelů v dané oblasti, kteří jsou za tímto účelem sdruženi. Novelou zákona došlo k novému vymezení žadatele o národní zápis označení původu a zeměpisného označení (které se z důvodu výlučné unijní pravomoci může týkat již jen označení nezemědělských výrobků).

V této souvislosti je třeba upozornit na to, že terminologicky se sice vymezení žadatele o zápis mění, fakticky však okruh žadatelů zůstal v porovnání s úpravou před účinností novely zákona zachován. Dosud užívaný termín „sdružení výrobců nebo zpracovatelů“, který zahrnoval seskupení osob, které v dané lokalitě vyrábějí, zpracovávají nebo připravují zboží stejného druhu, bez ohledu na jeho právní formu, byl nahrazen tak, aby splňoval požadavky na nevýlučnou ochranu označení původu či zeměpisných označení a zároveň byl v souladu se stávající úpravou občanského zákoníku a požadavkem správního řádu vyžadujícím, aby žadatel vystupující jako účastník řízení měl právní osobnost.

Dle § 5 odst. 1 zákona č. 452/2001 Sb. tedy může být žadatelem o zápis označení původu či zeměpisného označení právnická osoba sdružující na daném území výrobce nebo zpracovatele zboží vyrobeného, zpracovaného nebo připraveného na území a za podmínek stanovených v § 2 písm. a) tohoto zákona nebo společník či společnické společnosti vzniklé za tímto účelem. Toto vymezení dopa-

dá zejména na spolek (§ 214 a násl. občanského zákoníku) a společnost bez právní osobnosti (§ 2716 a násl. občanského zákoníku) jako dvě nejběžnější formy seskupení producentů, vyloučeno však není ani například družstvo.

Pouze ve výjimečných případech může žádost o zápis označení do rejstříku podat i jednotlivá právnická nebo fyzická osoba. K takové situaci může dojít pouze za podmínky, že tato osoba prokáže, že je jediným výrobcem nebo zpracovatelem zboží s charakteristickými vlastnostmi na daném území, který chce žádost podat.

Závěr:

Zákon č. 452/2001 Sb., ochraně označení původu a zeměpisných označení, s ohledem na výlučnou unijní pravomoc doznal novelou zákona výrazných změn, které spočívaly zejména ve zrušení národní ochrany označení původu a zeměpisných označení zemědělských výrobků a v adaptaci našeho právního řádu na přímo použitelné předpisy Evropské unie. Na základě přechodných ustanovení novely zákona, kterými se náš právní řád adaptoval na nařízení 2019/1753, byla zajištěna možnost kontinuity dosavadní právní ochrany pro žadatele, kteří ve stanovené lhůtě požádali o unijní či o mezinárodní zápis. V budoucnu, jakmile začne platit jednotný systém unijní ochrany označení původu a zeměpisných označení zemědělských výrobků, bude třeba přistoupit k obdobné úpravě zákona i pro označení tohoto zboží. Novela zákona se v souvislosti s přistoupením Evropské unie k Ženevskému aktu Lisabonské dohody dotkla i mezinárodního zápisu, a to jak v případě žádostí osob s místem pobytu nebo sídlem v České republice o mezinárodní zápis, tak v případě žádostí o přiznání účinků mezinárodního zápisu označení původu zboží pocházejícího ze třetích zemí na území České republiky. V neposlední řadě došlo novelou zákona k adaptaci našeho právního řádu na přímo použitelné předpisy Evropské unie (nařízení) upravující ochranu označení jednotlivých zemědělských komodit (zemědělských výrobků, potravin, vína a lihovin). Tato novelizovaná úprava se primárně týkala nastavení postupu změny specifikace zboží. V souladu se stávající úpravou občanského zákoníku a správního řádu bylo nově vymezeno i ustanovení o žadateli o národní zápis označení původu či zeměpisného označení nezemědělských výrobků. ✓

Jak se stát patentovým zástupcem

Komora patentových zástupců České republiky je samosprávným profesním sdružením patentových zástupců v ČR, zřízeným ze zákona č. 417/2004 Sb., o patentových zástupcích.

Ing. Roman Buček

Komora je garantem profesní zdatnosti patentových zástupců a vede rejstřík, který obsahuje mimo jiné seznam patentových zástupců a je dostupný na webových stránkách Komory (<http://www.patzastupci.cz/>). Patentoví zástupci jsou do seznamu patentových zástupců zapisováni po splnění zákonných podmínek, o čemž také Komora vydává patentovým zástupcům osvědčení pro výkon činnosti.

Komora v zásadě plní dvojí úlohu, protože jednak chrání a prosazuje zájmy patentových zástupců a jednak prostřednictvím svých volených orgánů dohlíží na řádný výkon činnosti patentového zástupce. Na tento řádný výkon činnosti dohlíží Komora zejména v rámci disciplinárního řízení, v jehož rámci se také rozhoduje o případných disciplinárních opatřeních podle citovaného zákona.

Jak již bylo uvedeno, patentovým zástupcem je ten, kdo je zapsán v seznamu patentových zástupců vedeném Komorou. Komora též vede seznamy usazených zahraničních patentových zástupců, asistentů patentového zástupce, sdružení patentových zástupců, společností patentových zástupců a usazených zahraničních organizačních forem.

Patentovým zástupcem se může stát každý, kdo splňuje zákonné podmínky.

První podmínkou je plná způsobilost k právním úkonům a bezúhonnost.

Další podmínkou je základní kvalifikační předpoklad spočívající v získání vysokoškolského vzdělání, tj. minimálně bakalářského titulu, přičemž obor, ve kterém je vysokoškolské vzdělání dosaženo, není určující ani není nijak předepsán. V případě vysokoškolského vzdělání ze zahraniční instituce je vyžadována tzv. nostrifikace, což je proces uznání zahraničního vysokoškolského vzdělání a kvalifikace jako rovnocenného s vysokoškolským vzděláním získaným v České republice.

Další podmínkou je získání odpovídající odborné praxe soustavným a pravidelným výkonem činnosti v oblasti průmyslových práv v délce trvání alespoň tří let. Zde bych zdůraznil, že toto kritérium je velmi často podceňováno, zejména z hlediska jasné prokazatelnosti, zda-li uchazeč skutečně vykonával činnosti v oblasti průmyslových práv *soustavně a pravidelně* po stanovenou dobu. Má se za to, že pojem „odpovídající odborné praxe získané soustavným a pravidelným výkonem činnosti v oblasti průmyslových práv v délce trvání alespoň 3 roky“ je ekvivalentem vyjádřeným výkonem činnosti v podřízené pozici školené osoby – uchazeče vůči školiteli, tj. uchazeče vůči patentovému zástupci nebo vůči advokátovi vykonávajícímu činnost v oblasti průmyslových práv, a to v obvyklém časovém rozsahu 8 hodin / 5 dnů v týdnu / 3 roky. Pro představu je splňující pracovní poměr uchazeče jakožto asistenta patentového zástupce nebo na obdobné pozici u advokáta vykonávajícího čin-

Patentovým zástupcem se může stát každý, kdo splňuje zákonné podmínky.

První podmínkou je plná způsobilost k právním úkonům a bezúhonnost.

nost v oblasti průmyslových práv, kde tento uchazeč pracoval na plný úvazek po dobu 3 let. V případě částečných pracovních úvazků je přípustné započítávat i alikvotní části pro splnění celkového požadavku 3 let, případně také jednotlivé časové úseky od různých „zaměstnavatelů“. Dovolují si upozornit, že např. poskytování služeb asistenta tzv. „na IČO“, se kterým se při posuzování žádostí o zápis do seznamu patentových zástupců čas od času setkáváme, není možno uznat pro získání odpovídající odborné praxe.

Další zákonnou podmínkou je, že uchazeč nebyl disciplinárně potrestán vyškrtnutím ze seznamu patentových zástupců nebo na něhož se hledí, jako by mu nebylo takové disciplinární opatření uloženo, případně že uchazeč nebyl vyškrtnut ze seznamu patentových zástupců z důvodu prohlášení konkursu na jeho majetek nebo na majetek společnosti patentových zástupců, jejímž je společníkem nebo akcionářem, nebo z důvodu, že insolvenční návrh byl zamítnut proto, že majetek dlužníka nepostačuje k úhradě nákladů insolvenčního řízení, nebo z důvodu, že konkurs byl zrušen proto, že majetek dlužníka je zcela nepostačující, pokud od vyškrtnutí neuplynula doba 5 let.

Posledními podmínkami pro získání statutu patentového zástupce jsou složení odborné zkoušky patentového zástupce a složení slibu do rukou předsedy Komory. Slib zní:

„Slibuji na své svědomí a občanskou čest, že budu zachovávat Ústavu České republiky a ostatní zákony, svědomitě plnit povinnosti patentového zástupce a zachovávat mlčenlivost o všech skutečnostech, o nichž se dozvím v souvislosti s výkonem této činnosti.“

Předepsaná odborná zkouška se vykonává v termínech vyhlášených Úřadem průmyslového vlastnictví po dohodě s Komorou, které jsou vypisovány obvykle dvakrát ročně. Odborná zkouška obsahuje písemnou a ústní část, a to pro každou oblast, tj. pro oblast ochrany práv k výsledkům technické tvůrčí činnosti a pro oblast ochrany práv na označení. Odborná zkouška slouží k ověření úrovně teoretických a praktických znalostí potřebných pro výkon povolání patentového zástupce, znalostí právních předpisů a mezinárodních smluv platných na území České republiky týkajících se ochrany průmyslového vlastnictví a schopnost jejich použití uchazečem v praxi. Zkouška probíhá před zkušební komisí a je veřejná. Zkušební komise je složena z předsedy a 3 členů. Členy zkušební komise pro každou zkoušku jmenuje předseda Úřadu ze skupiny 10 zkušebních komisařů, tak, že 2 komisaři jsou z řad zaměstnanců Úřadu, popřípadě z řad významných odborníků v oblasti průmyslových práv, a dva zkušební komisaři jsou z řad patentových zástupců. Skupinu 10 zkušebních komisařů jmenuje Předseda Úřadu po projednání s Komorou tak, že 5 komisařů je z řad zaměstnanců Úřadu, popřípadě z řad významných odborníků v oblasti průmyslových práv, a 5 komisařů je z řad patentových zástupců.

Ke složení odborné zkoušky je oprávněn každý uchazeč, který podal u Úřadu žádost o složení odborné zkoušky, získal vysokoškolské vzdělání a uhradil Úřadu poplatek za odbornou zkoušku, který činí 5 000 Kč za soubornou zkoušku, tj. obě oblasti, popř. 2 500 Kč za každou částečnou zkoušku, tj. za jednu oblast. Uchazeč o složení odborné zkoušky již ve své žádosti musí vymezit jím požadovaný rozsah zkoušky, který hodlá složit.

Zkouška je vyhodnocena hlasováním komise, ve kterém se uchazeč hodnotí slovem „uspěl“ nebo „neuspěl“. Každý z členů komise má 1 hlas a při rovnosti hlasů členů komise rozhoduje hlas předsedy komise. Předseda odborné komise neprodleně po skončení zkoušky vypracuje pro-

tokol o průběhu zkoušky a o jejím výsledku s uvedením jmen a příjmení zkušebních komisařů. Výsledek zkoušky oznámí předseda odborné komise ústně uchazeči po vypracování a podepsání protokolu a kopii protokolu předá předseda odborné komise uchazeči. Následně Úřad vydá uchazeči do 15 dnů od složení odborné zkoušky osvědčení o složení zkoušky, včetně uvedení rozsahu složené zkoušky. Neúspěšný uchazeč může požádat Úřad o opakování zkoušky, které Úřad umožní nejdříve po uplynutí 3 měsíců ode dne konání zkoušky, při které uchazeč neuspěl. V případě druhého neúspěchu může uchazeč požádat Úřad o druhé opakování zkoušky, které Úřad umožní nejdříve po uplynutí 1 roku ode dne konání první opakované, tj. druhé v pořadí, odborné zkoušky, při které uchazeč neuspěl. V případě dalšího neúspěchu uchazeče je přípustné opakování zkoušky opět až po uplynutí 1 roku ode dne předchozího neúspěšného pokusu. Pokud uchazeč, který koná zkoušku v obou oblastech, neuspěje v jedné ze samostatných oblastí, může požádat o opakování pouze v této oblasti, a to s výše uvedenými časovými odstupy mezi jednotlivými pokusy.

Uchazeči, kteří jsou státními příslušníky nebo jsou usazeni v jiném členském státě Evropské unie, členském státě Evropského hospodářského prostoru nebo ve Švýcarské konfederaci (dále jen „domovský stát“), a kteří v některém členském státě Evropské unie, jiném státě Evropského hospodářského prostoru nebo ve Švýcarské konfederaci získali oprávnění poskytovat služby patentového zástupce (dále jen „zahraniční patentový zástupce“), mají možnost složit rozdílovou odbornou zkoušku. Takový uchazeč nejdříve požádá Komoru o uznávání odborné kvalifikace podle zákona č. 18/2004 Sb., o uznání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie a některých příslušníků jiných států a o změně některých zákonů (zákon o uznávání odborné kvalifikace), ve znění pozdějších předpisů. Komora na základě této žádosti stanoví rozsah rozdílové zkoušky, která slouží pro ověření úrovně teoretických a praktických znalostí potřebných zejména pro výkon povolání patentového zástupce, znalostí právního řádu České republiky a mezinárodních smluv týkajících se ochrany průmyslového vlastnictví platných na území České republiky a schopnost jejich použití v praxi, a to pouze v rozsahu, ve kterém byl podle dokladů o dosažené kvalifikaci uchaze-

če (výše uvedená žádost o uznání) zjištěn podstatný rozdíl v obsahu vzdělávání a přípravy podle zákona o uznávání odborné kvalifikace.

Splnění výše uvedených zákonných požadavků pro zápis uchazeče do seznamu patentových zástupců posuzuje Komora na základě žádosti uchazeče a jím předložených dokladů o splnění jednotlivých požadavků. V případě potřeby Komora uchazeče vyzve k doplnění žádosti nebo dokladů. Po splnění předepsaných požadavků je přistoupeno ke složení slibu. Po složení slibu Komora provede zápis uchazeče do seznamu patentových zástupců. Následně patentovému zástupci vydá osvědčení o zápisu do seznamu patentových zástupců a průkaz. V osvědčení i v průkazu se uvádí rozsah oprávnění k poskytování služeb patentového zástupce, tj. pro oblast ochrany práv k výsledkům technické tvůrčí činnosti a/nebo pro oblast ochrany práv na označení. Průkaz patentového zástupce pak slouží k prokázání nejen zápisu do seznamu patentových zástupců, ale také odborné kvalifikace patentového zástupce při různých jednáních, včetně soudních, tj. k prokázání rozsahu oprávnění dotčeného patentového zástupce k poskytování služeb.

Patentový zástupce při své činnosti poskytuje odbornou pomoc ve věcech průmyslového (duševního) vlastnictví fyzickým i právnickým osobám, a to vždy s ohledem na rozsah své kvalifikace, tj. buď pro oblast ochrany práv k výsledkům technické tvůrčí činnosti a/nebo pro oblast ochrany práv na označení. Patentový zástupce posuzuje a radí, který druh ochrany je pro technické řešení nebo označení nejúčinnější a podle předpisů i právních zvyklostí koncipuje příslušnou přihlášku, zpracovává potřebné podklady, vyřizuje agendu a zastupuje přihlašovatele nebo jiného klienta v určených věcech. ✓

Použitá literatura:

- Zákon č. 417/2004 Sb., o patentových zástupcích
- Řád o výchově asistentů a dalším vzdělávání patentových zástupců
- Zkušební řád Komory patentových zástupců České republiky
- Pravidla pro dokládání odborné praxe
- Zákon č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie a některých příslušníků jiných států a o změně některých zákonů (zákon o uznávání odborné kvalifikace), ve znění pozdějších předpisů

Koncepce eGovernmentu v ČR a její vliv na Úřad průmyslového vlastnictví

Pojem eGovernmentu lze vymezit mnoha způsoby. V širším pojetí se jedná o elektronizaci státní správy v celé její šíři tak, aby mohla fungovat co nejefektivněji (tedy včetně digitalizace interních procesů). Soustředíme-li se na problematiku z užšího pohledu jednotlivého občana, jde zpravidla o možnost čerpat služby orgánů veřejné moci (OVM) i bez nutnosti fyzické návštěvy úřadu nebo poskytovatele poštovních služeb.

Ing. Jakub Jůzl

Před přelomem tisíciletí bránila občanům v digitální komunikaci se státem jak nižší dostupnost technických prostředků, tak i ne zcela dostatečné legislativní ukotvení. Významný strategický posun v tomto směru znamenaly koncem devadesátých let aktivity tehdejšího Úřadu pro státní informační systém (ÚSIS). Budování služeb eGovernmentu poté definitivně odstartovalo po přijetí zákona č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu, který nastavil právní rámec užití elektronických podpisů.

V následujícím textu jsem se pokusil o stručné shrnutí aktuálního stavu, projektů a východisek procesu digitalizace státní správy v ČR, a to s důrazem na praktické dopady principů eGovernmentu na konkrétní orgán státní správy – Úřad průmyslového vlastnictví.

Koncepce eGovernmentu v České republice

Koncepce eGovernmentu v České republice je zakotvena prostřednictvím programu Digitální Česko, což je prů-

řezový strategický materiál, který byl schválen na základě usnesení vlády ČR č. 629 ze dne 3. října 2018. Program se obecně zabývá dopady digitalizace na hospodářství i společnost jako celek, a to včetně přesahů do prostředí Evropské unie. Program Digitálního Česka je tvořen třemi pilíři:

- Česko v digitální Evropě,
- Informační koncepce České republiky,
- koncepce Digitální ekonomika a společnost.

Plnění programu Digitální Česko detailněji popisují tzv. implementační plány, které jsou vázány na dílčí i hlavní cíle jednotlivých pilířů. Záměry obsažené v těchto plánech slouží každoročně i pro přípravu příslušných oblastí státního rozpočtu.

Centrálním, koordinačním a řídicím orgánem programu Digitální Česko je odborný nadresortní poradní orgán zvaný Rada vlády pro informační společnost (RVIS). V rámci RVIS je ustanoven výkonný výbor ke každému z trojice pilířů programu Digitální Česko, čtvrtým je potom výkonný výbor pro horizontální spolupráci. Na úrovni správních úřadů (včetně Úřadu průmyslového vlastnictví) je zřízena

pozice digitálního zmocněnce, který má na starosti agendy související s programem Digitální Česko.

Předsedou RVIS se k 20. lednu 2022 stal ministr pro místní rozvoj PhDr. Ivan Bartoš, Ph.D., který zároveň obsadil nově vytvořenou pozici místopředsedy vlády pro digitalizaci. Následně byla Rada usnesením vlády České republiky č. 673 ze dne 17. srpna 2022 převedena i se svou agendou z gesce Ministerstva vnitra na Úřad vlády.

Jedním z největších zlomů, které český eGovernment v roce 2023 čekají, je zřízení zcela nového ústředního správního úřadu: Digitální a informační agentury (DIA). Dlouhodobým cílem tohoto úřadu má být omezení resortismu, tedy stavu, kdy různé státní orgány vytváří svá vlastní digitalizační řešení při omezeném meziresortním sdílení technologických řešení i know-how.

Agentura je zřízena k 1. lednu 2023, avšak působnost přebírá až od 1. dubna 2023, kdy jí připadne podstatná část agendy týkající se státních IT systémů. Jde o zásadní reorganizaci, kdy se k DIA formálně přesunou nejen celé útvary z Ministerstva vnitra a podřízených správních úřadů, ale i výkon činností, které dosud zajišťovaly státní podniky, jako je NAKIT (Národní agentura pro komunikační a informační technologie, zřizovatelem je Ministerstvo vnitra), nebo SPCSS (Státní pokladna Centrum sdílených služeb, zřizovatelem je Ministerstvo financí). Do funkce ředitele DIA byl s účinností od 1. února 2023 jmenován Martin Mesršmid.

Informační koncepce České republiky

Informační koncepce (IKČR) je důležitým pilířem programu Digitální Česko. Zabývá se koncepčním nastavením digitalizačních projektů, jejich IT podpory a celkovým rozvojem informačních systémů veřejné správy (ISVS). Jde o dokument, který se rámcově týká následujících oblastí:

- architektonické principy eGovernmentu a elektronizace veřejné správy,
- metody řízení ICT ve veřejné správě,
- základní koncepční povinnosti pro budování, rozvoj a provoz ISVS a sdílených služeb,
- cíle pro efektivní rozvoj eGovernmentu a ISVS.

V době psaní článku vychází znění Informační koncepce z usnesení vlády č. 931 ze dne 9. listopadu 2022. Informační koncepce je dle zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, závazná i pro Úřad průmyslového vlastnictví, který je tak povinen uvést své vlastní informační systémy (respektive svoji informační koncepci) do souladu s IKČR. Ke koncepci byla vytvořena pětice návazných dokumentů, které detailněji definují jednotlivé oblasti a usnadňují převod koncepce do praxe.

Legislativní ukotvení eGovernmentu v České republice

Chceme-li pochopit digitalizační procesy státní správy v České republice, je vhodné znát alespoň ty nejvýznamnější právní předpisy, které se digitalizace a obecně eGovernmentu týkají. Jak již bylo zmíněno, historicky významnou úlohu měl zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu. Dnes tuto problematiku z obecnějšího hlediska upravuje zákon č. 297/2016 Sb., o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce.

Z pohledu specificky národního projektu datových schránek má význam zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, který datové schránky zavádí do českého správního řádu. Přijetí tohoto zákona si vyžádalo rozsáhlou novelizaci další legislativy; namátkou lze uvést nezbytné úpravy týkající se spisové služby (zákon č. 190/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony).

V poslední době je často skloňován pojem „digitální ústava“, za kterou někdy bývá označován zákon č. 12/2020 Sb., o právu na digitální služby a o změně některých zákonů. Druhým právním předpisem, který se v souvislosti s digitalizací státní správy zmiňuje v mediálním prostoru, je tzv. „DEPO“ neboli zákon č. 261/2021 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s další elektronizací postupů orgánů veřejné moci.

Zákon DEPO upravuje přes 160 dalších právních předpisů, a je považován za významný milník vývoje eGovernmentu.

tu v České republice. Mimo jiné podstatně rozšiřuje skupinu osob, kterým bude automaticky zřizována datová schránka, upravuje použití cloud computingu veřejnou správou, dává povinnost vést spisovou službu elektroniky a zavádí „atestaci“ těchto systémů, rozšiřuje okruh informací poskytovaných ve formě otevřených dat, ale například i dává prostor pro možnost řídit vůz, aniž by řidič měl u sebe fyzicky řidičský průkaz.

Je samozřejmostí, že velká část národních právních předpisů v oblasti eGovernmentu je ve své podstatě zohledněním právních aktů Evropské unie. Z těch uvedme alespoň nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 přezdívané jako „eIDAS“ nebo nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů, které je široce známo pod zkratkou „GDPR“.

V rámci úspěšného českého předsednictví v Radě EU v roce 2022 se zástupci ČR významně angažovali v přípravě velkého evropského projektu digitální identity (European Digital Identity), který souvisí s připravovaným nařízením „eIDAS 2.0“. Jelikož se zatím zdá, že koncept evropské digitální identity půjde cestou decentralizace, bude zajímavé sledovat, jak se vše podaří sladit s nyníšším monolitickým a centralizovaným řešením elektronické identity v ČR.

Vybrané projekty českého eGovernmentu

Komunikační infrastruktura veřejné správy

Komunikační infrastruktura veřejné správy je datová síť určená pro využití všemi složkami veřejné správy. Pomocí této sítě jsou také propojena státní síťová řešení s infrastrukturou komerčních telekomunikačních společností.

Důležitou součástí komunikační infrastruktury v rámci propojeného datového fondu je systém Centrálního místa služeb (CMS), který zajišťuje bezpečné propojení různých lokalit úřadů a subjektů státní správy s vnějšími sítěmi, jako jsou Internet, elektronické komunikační ka-

nály EU (sTESTA) nebo aplikační služby státu. Povinnost používat CMS plyne povinným subjektům z § 6h zákona č. 365/2000 Sb.

K zefektivnění výměny informací mezi státními informačními systémy je určen Informační systém sdílené služby (ISSS, označováno také jako eGovernment On-Line Service Bus – eGSB), který je součástí centrálního místa služeb.

Czech POINT (Český Podací Ověřovací Informační Národní Terminál)

Czech POINT je projektem, který má za cíl usnadnit občanům komunikaci se státem prostřednictvím asistovaných míst pro výkon veřejné správy. Občan tak může využít údaje ve vlastnictví státu bez nutnosti komunikace s každým úřadem zvlášť. Analýzou dat z katalogu služeb však lze nahlédnout, že rozsah služeb poskytovaných občanům přes Czech POINT je značně omezený.

Ani služeb Úřadu průmyslového vlastnictví nelze využít prostřednictvím kontaktních míst Czech POINT. V rámci projektu je ovšem rovněž spravován systém Jednotný identitní prostor / Katalog autentizačních a autorizačních služeb (JIP/KAAS), který zajišťuje autentizační služby pro přístup zaměstnanců státní správy do dalších sdílených systémů státní správy. Právo na zanesení nových uživatelů do systému JIP/KAAS má tzv. lokální administrátor (zpravidla pověřený zaměstnanec OVM).

Systém datových schránek

Datové schránky jsou systémem doručování elektronických dokumentů mezi orgány veřejné moci, fyzickými a právními osobami. Provozovatelem systému je Česká pošta, s. p. Každá datová schránka má přidělen jedinečný identifikátor („adresu“ datové schránky, např. ix6aa38).

Ačkoliv je z uživatelského hlediska datová schránka podobná schránce e-mailové, existují mezi nimi podstatné rozdíly. Spíše než k elektronické poště se nabízí přirovnání zpráv z datových schránek k digitální obdobě doručených zásilek. Mezi důležité vlastnosti systému totiž patří garance doručení (včetně doručenek), ověřená identita subjektu odesílatele a uplatnění fikce doručení

ní. Z pohledu orgánů státní správy je důležitá povinnost doručení do datové schránky – orgány veřejné moci musí (§ 19 odst. 1 zákona č. 500/2004, správní řád) doručit subjektu písemnost do datové schránky, pokud ji má zřízenou.

Datovou schránku mají povinně všechny orgány veřejné moci a právnické osoby zapsané v obchodním rejstříku. S účinností od 1. 1. 2023 (dle zákona č. 261/2021 Sb.) však jsou datové schránky postupně automaticky zřizovány podstatně širší skupině osob, včetně fyzických podnikajících osob. Na poslední chvíli bylo rozhodnuto (zákon č. 457/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony), že pro nepodnikající fyzické osoby se mechanismus automatického zřizování datových schránek neuplatní.

Obsluha datových zpráv je integrální součástí Informačního systému průmyslových práv (SyPP), který je užíván v rámci Úřadu průmyslového vlastnictví. Datové zprávy jsou do spisové služby v systému SyPP automaticky nahrávány včetně metadat. Každou datovou zprávu lze ve spisové službě otevřít, prohlížet včetně příloh a případně ukládat na disk.

Podání učiněná pomocí datové schránky jsou brána za originální (podepsaná) podání. V případě, že byla datová zpráva zaslána prostřednictvím systému elektronického podání Úřadu průmyslového vlastnictví a byl ve formuláři vyznačen konkrétní spis, je zpráva automaticky přiřazena k danému spisu v rámci nové položky řízení. Dodané datové zprávy podle jejich povahy (spisová/nepisová pošta) zpracovává oddělení vstupní a poplatkové, které je součástí odboru patentových informací.

Základní registry

Hlavní myšlenkou základních registrů je odstranit separátní evidence údajů o subjektech, které si vedl každý úřad zvlášť, někdy i výhradně v papírové formě. Vzhledem k tomu, že data evidovaná v těchto místních evidencích byla nezávazná, bylo nutné vždy potvrdit jejich pravost podpisem. Oproti tomu základní registry mají obsahovat data závazná a aktualizovaná.

O přístup k údajům obsažených v základních registrech se stará správní úřad Správa základních registrů (SZR), který je podřízen Ministerstvu vnitra ČR. Od 1. dubna 2023 přejde tato agenda na nově zřízenou Digitální a informační agenturu.

Základní registry byly zřízeny zákonem č. 111/2009 Sb., o základních registrech, a v provozu jsou již od roku 2012. Podle § 3 tohoto zákona jsou základní registry čtyři:

- **Základní registr obyvatel** (ROB, údaje o fyzických osobách),
- **Základní registr právnických osob, podnikajících fyzických osob a orgánů veřejné moci** (ROS),
- **Základní registr územní identifikace, adres a nemovitostí** (RÚIAN, územní prvky a adresy),
- **Základní registr agend, orgánů veřejné moci, soukromoprávních uživatelů údajů a některých práv a povinností** (RPP, řízení přístupů, evidence agend státní správy).

Úřad průmyslového vlastnictví využívá služeb základních registrů při získávání a ověřování údajů o subjektech (subjektem může být například přihlašovatel či žadatel). V registru RPP má Úřad ohlášeny zejména agendy týkající se jednotlivých průmyslových práv (např. agenda A822 – Ochranné známky).

Každá agenda má definovány činnosti, které jsou v rámci ní vykonávány. Příkladem činnosti může být například zápis ochranné známky (CR603) nebo formální průzkum (CR599). Většinu činností svých agend vykonává Úřad průmyslového vlastnictví sám. Výjimkou je oblast související s přestupky na úseku průmyslového vlastnictví, kterou vykonávají obce s rozšířenou působností v přenesené působnosti. Další výjimkou jsou činnosti, u kterých je vykonavatelem samosprávné profesní sdružení – Komora patentových zástupců.

V rámci výkonu svých agend má Úřad průmyslového vlastnictví v RPP schválený přístup k registru obyvatel a registru osob v režimu prohlížení. Úřad tedy není oprávněn do základních registrů zapisovat či v nich jakýmkoliv způsobem měnit údaje.

*Služby NIA jsou souhrnně zaštitěny označením „Identita občana“.
K prokázání totožnosti nabízí NIA vybrané identifikační prostředky, jako jsou eObčanka, mobilní klíč eGovernmentu, čipová karta s certifikátem nebo MojID.*

V rámci Úřadu průmyslového vlastnictví probíhá práce na maximálním navázání stávající „lokální“ evidence subjektů na referenční údaje ze základních registrů. Subjekty, které byly úspěšně navázány, jsou periodicky aktualizovány o platné údaje (sídelní adresy, identifikátory datových schránek, názvy firem). V některých případech jsou subjekty natolik specifické, že jejich údaje nelze v současné době ze základních registrů jednoduše aktualizovat. Jedná se například o patentové kanceláře, kde více zástupců vystupuje pod jedním IČO nebo o fakulty vysokých škol.

Elektronická identita

Pod pojmem elektronické identity si lze představit jakékoliv digitální řešení, které umožní prokazatelně identifikovat občana či organizaci. Taková identita může být s využitím identifikačního prostředku (např. certifikát) použita k autentizaci uživatele při přístupu do informačního systému, v kontextu eGovernmentu zejména do informačního systému veřejné správy.

Česká koncepce státem garantované elektronické identity je centralizovaná – bezpečné a zaručené ověření totožnosti uživatelů zajišťuje Národní bod pro identifikaci a autentizaci (NIA), který spravuje Správa základních registrů (od 1. dubna 2023 bude správu zajišťovat Digitální a informační agentura). Služby NIA jsou souhrnně zaštitěny označením „Identita občana“.

K prokázání totožnosti nabízí NIA vybrané identifikační prostředky, jako jsou eObčanka, mobilní klíč eGovernmentu, čipová karta s certifikátem nebo MojID. Populárním způsobem přihlašování je využití bankovní identity – přihlášení pomocí účtu internetového bankovníctví.

Informační systém duševního vlastnictví (ISDV), který on-line poskytuje služby Úřadu průmyslového vlastnictví, umožňuje klientům přihlášení pomocí Identity občana, a to s ověřením přes libovolný z dostupných identifikačních prostředků. Výhodou přihlášení přes Identitu občana je možnost předvyplnění údajů ve formulářích žádostí a přihlášek. Je však třeba podotknout, že služby Úřadu průmyslového vlastnictví jsou využívány převážně právníky osobami, zatímco Identita občana je ze své podstaty určena pro osoby fyzické.

Při odeslání podání uživatelem přihlášeným prostřednictvím Identity občana se uplatní tzv. fikce podpisu, což znamená, že podání učiněné po přihlášení přes Identitu občana považuje Úřad průmyslového vlastnictví za podepsaný originál (podobně jako při zaslání dokumentu datovou zprávou).

Další výhodou pro přihlašovatele a žadatele využívající Identitu občana je, že při přístupu přes Identitu občana platí (v souladu se zákonem č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích a zákonem č. 12/2000 Sb., o právu na digitální služby) u zpoplatněných podání 20% sleva ze správního poplatku do maximální výše 1 000 Kč. Žádným jiným způsobem než právě přihlášením přes elektronickou identitu nelze této slevy ze správního poplatku dosáhnout.

Přístupnost internetových stránek a mobilních aplikací

Ve světě informačních technologií se snaha o zajištění srozumitelnosti aplikací či webů pro co největší spekt-

rum uživatelů označuje slovem přístupnost. I při plánování projektů eGovernmentu je třeba mít v patrnosti, že jejich služby musí být dostupné pro co nejvíce občanů, ideálně nehledě na úroveň jejich „počítačových“ dovedností, zdravotní stav či druh zařízení, které využívají. Nesrozumitelnost a přílišná složitost klientských řešení je zároveň jednou z věcí, které veřejnost státním IT řešením často vytýká.

Přístupnost upravuje zákon č. 99/2019 Sb., o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací. K dispozici je rovněž metodický pokyn z pera Ministerstva vnitra ČR, který do detailu definuje, jaká technická pravidla je nutno dodržet. Požadavků je celá řada a formálně vychází z mezinárodní normy Web Content Accessibility Guidelines (WCAG) 2.1 a harmonizované evropské normy EN 301 549 V3.2.1.

Na Úřad průmyslového vlastnictví se vztahují legislativní požadavky na přístupnost webových stránek. Pro nynější web Úřadu, který byl spuštěn na jaře 2021, byly požadavky na přístupnost dle metodického pokynu k zákonu č. 99/2019 Sb. obsaženy již v zadávací dokumentaci k veřejné zakázce na tvorbu nového webu. Stejně tak bylo požadováno, aby web vycházel z jednotných designových šablon vytvořených Ministerstvem vnitra, které jsou známé pod názvem „Design systém“ (více viz designsystem.gov.cz).

Portál veřejné správy

Portál veřejné správy (PVS) je soubor webových stránek provozovaných Ministerstvem vnitra, který obsahuje informace k řadě aspektů dotýkajících se života v České republice. Portál je určen široké veřejnosti, která by zde může nalézt informace o veřejné správě.

Významnou proměnu zaznamenal Portál veřejné správy v souvislosti se zákonem č. 12/2020 Sb., o právu na digitální služby, který spolu se zákonem č. 261/2021 Sb. („DEPO“) nařídil povinným subjektům připravit přehled svých služeb a následně veškeré služby detailně a srozumitelně popsat pro publikaci právě na Portálu veřejné správy.

Kromě tvorby detailních popisů pro veřejnost je katalog služeb využíván i jako významný nástroj pro pláno-

vání digitalizace. Právě analýza dat katalogu služeb posloužila k vytvoření tzv. „Harmonogramu a technických způsobech provedení digitalizace služeb veřejné správy na období 2021–2025“. Tento dokument, jehož vytvoření předpokládá již § 14 zákona č. 12/2020 Sb., má podstatné dopady, jelikož dává jasný plán směřující v souladu s legislativou k plné digitalizaci služeb do roku 2025. Zároveň stanovuje, že všechny služby (až na odůvodněné výjimky) musí být dostupné pomocí samoobslužného interaktivního řešení (typicky webový portál).

Úřad průmyslového vlastnictví vytvořil v souladu s legislativními opatřeními popis svých služeb ve všech agendách, které vykonává. Pro tuto evidenci bylo nutno vytvořit nejprve seznam poskytovaných služeb, které se následně dělí na jednotlivé úkony (úkon je v tomto smyslu chápán jako jednotlivá nedělitelná akce ze strany klienta či OVM, příkladem může být úkon „Podání žádosti o prodloužení lhůty“ nebo úkon „Výzva k odstranění formálních vad podání“). K lednu 2023 je Úřadem průmyslového vlastnictví evidováno celkem 122 služeb s 1 578 jednotlivými úkony.

Pro všechny služby ÚPV bylo následně nezbytné sepsat detailní návody k jejich čerpání pro širokou veřejnost, což zahrnovalo vytvoření více než stovky podrobných textových popisů a jejich přenos do redakčního systému v rámci AIS RPP Správa katalogů, z kterého se po schválení automaticky publikují na Portál veřejné správy. Texty musejí dle dostupné metodiky dávat důraz na srozumitelnost, jednoduchost a držet se šablony, která definuje povinné a nepovinné části každého popisu.

V roce 2022 Úřad průmyslového vlastnictví pracoval na doplnění evidence a detailních popisů služeb vykonávaných z moci úřední, které byly dříve z evidence vyňaty. Současně byla provedena revize a kontrola správnosti všech stávajících detailních popisů služeb.

Detailní popisy příslušné službám poskytovaným Úřadem průmyslového vlastnictví lze nalézt v Portálu veřejné správy v kategoriích „Průmysl a obchod“, „Vzdělávání, věda a výzkum“ a „Oblasti podnikání“. Rozcestník služeb lze najít i na webových stránkách ÚPV, a to v sekci „O úřadu – Katalog služeb“.

Portál občana

Portál občana je centralizovaným rozcestníkem k elektronickým službám státu. V Portálu si může občan také přímo spravovat své doklady a prohlížet různé údaje ze státních registrů. K přihlášení do Portálu lze využít některý z identifikačních prostředků Identity občana nebo přihlašovací údaje k datové schránce. Datovou schránku (či datové schránky) lze z Portálu občana pohodlně obsluhovat – výhodou je i možnost archivace datových zpráv se zachováním digitální kontinuity (datové zprávy archivované na Portálu občana jsou při stažení opatřeny pečeti a „čerstvým“ časovým razítkem).

Úřady mohou integrovat na Portál občana vlastní řešení, přičemž takové integrace lze dosáhnout na několika různých úrovních. Úřad průmyslového vlastnictví je napojen na Portál občana v základní úrovni integrace, tj. přes Portál si lze zobrazit ikonku Informačního systému duševního vlastnictví a kliknutím přejít do systémů ÚPV. Přesměrování zachovává přihlášení, uživatel je v systémech Úřadu identifikován pomocí své elektronické identity se všemi výhodami, které z toho plynou. V plánu je integraci služeb ÚPV do Portálu občana dále prohlubovat.

Certifikační autority a certifikáty

Certifikační autorita je subjekt, který vydává digitální certifikáty a zároveň svojí autoritou zaručuje správnost těchto elektronicky podepsaných veřejných šifrovacích klíčů. Z pohledu uživatelů tak slouží jako poskytovatel důvěry, jelikož je možné akceptovat i dosud neznámý certifikát (a tedy identifikovat protistranu), pokud byl vydán důvěryhodnou certifikační autoritou.

K potvrzení autorství či vyjádření souhlasu s obsahem dokumentu se využívá elektronický podpis, jehož příslušnost k osobě opět ověřuje certifikační autorita. Podpis či pečeť zajišťují nejen identitu podepisujícího, ale i neměnnost (integritu) daného dokumentu. Zároveň může dokument obsahovat i časové razítko, které zakotví datum a čas podpisu.

Dle českého právního řádu existují dva základní typy podpisových certifikátů, a to certifikáty komerční a kva-

lifikované. Pomocí kvalifikovaného certifikátu lze vytvořit elektronický podpis, který je uznáván všemi orgány veřejné moci v České republice. Právníky osoby mohou analogicky použít tzv. kvalifikovaný certifikát pro elektronickou pečeť. Certifikáty komerční jsou vhodné spíše pro využití v soukromoprávní sféře jako certifikáty zaměstnanecké, osobní či technologické.

Zvláště českého právního řádu je existence pojmu uznávaného elektronického podpisu. Za uznávaný je označován každý takový podpis, který vznikne použitím kvalifikovaného certifikátu. Právní předpis pouze dále dělí uznávané podpisy dle toho, zda byl příslušný certifikát při podpisu uložen na zabezpečeném (kvalifikovaném) prostředku (např. USB token či čipová karta). Jelikož oba typy podpisů dostačují ke komunikaci s orgány veřejné moci, označuje zákon č. 297/2016 Sb. tyto podpisy souhrnně právě přídavným jménem „uznávaný“.

Elektronické podání u Úřadu průmyslového vlastnictví lze učinit zasláním elektronicky podepsaného dokumentu. Podání je nezbytné opatřit uznávaným či kvalifikovaným elektronickým podpisem; dokumenty podepsané jiným druhem elektronického podpisu jsou brány na roveň dokumentům elektronicky nepodepsaným.

Při podepisování korespondence odesílané z Úřadu průmyslového vlastnictví je Úřad dle zákona č. 297/2016 Sb. povinen opatřit všechny dokumenty kvalifikovaným elektronickým podpisem (respektive kvalifikovanou elektronickou pečeti) a zároveň je označit kvalifikovaným elektronickým časovým razítkem. Podepisování, pečetění a razítkování odesílané korespondence automaticky zajišťují moduly Systému průmyslových práv (SyPP).

Národní platební brána

Pro placení poplatků za čerpání služeb poskytovaných orgány veřejné moci je možné využít řady platebních metod, mezi nimiž ovšem zpravidla absentuje možnost užití platební karty. Implementaci on-line karetních plateb, které známe z mnoha internetových obchodů, měl v rámci veřejné správy usnadnit projekt Ministerstva vnitra spuštěný pod názvem „Platební brána pro veřejnou správu“.

Projekt byl spuštěn v režimu označovaném jako Dynamický nákupní systém (DNS). Díky DNS mají orgány veřejné moci možnost snáze vypsát veřejnou zakázku, jelikož zprostředkování a výběr konečného poskytovatele přebírá Ministerstvo vnitra. Zároveň DNS může zajistit efektivnější výběr technologického řešení, než kdyby si každý orgán veřejné moci vypisoval veřejnou zakázku zvlášť.

Úřad průmyslového vlastnictví umožňuje platby poplatků hotově, převodem na účet, poštovní poukázkou nebo kolkou (v případě kolků jde pouze o správní poplatky, a to do maximální výše 5 000 Kč). Platby se přiřazují primárně na základě variabilního symbolu (VS). Za účelem usnadnění konstrukce VS poskytuje Úřad v rámci přímých elektronických podání QR kód, který lze načíst bankovní aplikací. Interaktivní formuláře e-portálu ÚPV zároveň poskytují službu jednoznačného výpočtu výše poplatku na základě vyplněných informací.

V rámci zlepšování komfortu pro klienty se Úřad průmyslového vlastnictví zapojil i do projektu platebních bran pro veřejnou správu jako pověřující zadavatel dle uzavřené dohody o centralizovaném zadávání s MVČR. Nakonec ale byl po průtazích celý projekt ze strany Ministerstva vnitra pozastaven a orgány státní správy, včetně Úřadu průmyslového vlastnictví, tak možná budou muset hledat svá vlastní individuální řešení.

Národní architektonický plán

Jedním z navazujících dokumentů Informační koncepce ČR je Národní architektonický plán (NAP), který je představou toho, jak bude digitální prostředí veřejné správy vypadat v horizontu 5 let. NAP je tvořen popisem současného stavu (*as-is*), stavu cílového (*to-be*) a plánem, jak se dostat od stavu současného ke stavu cílovému.

Cílem NAR není nic menšího než vytvořit model fungování celé státní správy, včetně všech možných návazností a vazeb. Z pohledu lokálního jde o získání přehledu nad stavem a rozvojem v rámci jednotlivých orgánů veřejné správy. Jde o analogii podnikové (*enterprise*) architektury, která je určena k manažerskému popisu struktury organizace a k plánování podnikových procesů.

Jedním z navazujících dokumentů Informační koncepce ČR je Národní architektonický plán (NAP), který je představou toho, jak bude digitální prostředí veřejné správy vypadat v horizontu 5 let.

Pro Úřad průmyslového vlastnictví jakožto správní úřad je Informační koncepce ČR závazná včetně důsledků plynoucích z navazujících dokumentů. Z tohoto důvodu byl v rámci Úřadu vytvořen příslušný model podnikové architektury, který popisuje veškeré hlavní procesy na vrstvách grafického modelovacího jazyka ArchiMate. Jádrem modelu je vrstva „byznysových“ procesů (příkladem tohoto procesu může být např. patentové řízení), vrstva aplikační (příkladem elementu aplikační vrstvy může jeden modul informačního systému SyPP) a vrstva technologická (např. konkrétní server). Vytvořený model je užíván i pro účely řízení kontinuity činností Úřadu průmyslového vlastnictví (*Business Continuity Management System*).

Jelikož Systém průmyslových práv (SyPP) i Informační systém duševního vlastnictví (ISDV) spadají pod takzvané „určené informační systémy“ dle § 2 písm. v) zákona č. 365/2000 Sb., plyne Úřadu povinnost žádat spolu s investičními záměry při úpravách informačních systémů odbor hlavního architekta eGovernmentu (OHA) o stanovisko dle zákona č. 365/2000 Sb.

Žádost se odboru OHA podává na specializovaných formulářích, které musí obsahovat právě i grafické modely v jazyce ArchiMate. Dle výročních zpráv vydal OHA v roce 2021

souhlasné stanovisko pro projekt Úřadu průmyslového vlastnictví s názvem „Úpravy informačního systému ISDV“.

Otevřená data

Otevřená data jsou informace poskytované volně na Internetu ve strojově čitelném formátu. Zpravidla bývají uváděna ve strukturovaném formátu, jako je XML nebo CSV. Otevřená data nesmí mít příliš omezující podmínky užití a každá zveřejněná datová sada by měla být opatřena dokumentací. V České republice jsou otevřená data evidována v Národním katalogu otevřených dat (NKOD), kde lze nalézt i přímé odkazy ke stažení datových sad. V katalogu zpřístupňuje svá data již 280 poskytovatelů.

Otevřená data jsou upravena zákonem č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, který v § 5a stanovuje, která data povinné subjekty musí zveřejňovat jako data otevřená. Úřad průmyslového vlastnictví publikuje otevřená data ze svých rejstříků v souladu s legislativní povinností. Data jsou poskytována ve strojově čitelném formátu XML a bez omezujících podmínek jejich užití; neobsahují však vzhledem k riziku zneužití (např. pro automatizované rozesílání podvodných faktur) osobní data o subjektech. V nabídce lze nalézt trojici datových sad s daty o národních průmyslových vzorech, patentech a užitných vzorech a národních ochranných známkách.

Veškerá data jsou zveřejňována ve formě plného exportu databáze a následných denních přírůstkových aktualizací. Datové sady jsou publikovány v NKOD a zároveň i na publikačním serveru ÚPV. Jako otevřená data jsou od roku 2022 poskytovány i informace z úřední vývěsky.

Cloudové služby

Technologie cloud computingu je způsob použití počítačových technologií na dálku, prostřednictvím komunikační sítě, jako je např. Internet. Jde o poskytování dat a služeb, přičemž zařízení samotného koncového uživatele je jen přístupovým bodem – většina výpočetních operací probíhá na serveru, jehož kapacita je pro daný okamžik k tomuto účelu vyhrazena. Výhodou cloudových

služeb obecně bývají lepší škálovatelnost (schopnost přizpůsobit se proměnlivým nárokům uživatelů), jednodušší správa a nižší náklady na hardwarové vybavení.

Cloud computing je v České republice upraven zákonem č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů. Zákon zřizuje v § 6k tzv. „Katalog cloud computingu“, který eviduje údaje o poptávkách, poskytovatelích, nabídkách cloud computingu a o jeho využití orgány veřejné správy. OVM může dle § 6l využívat pouze takové cloudové služby, které jsou zapsány v Katalogu a splňují bezpečnostní požadavky dané legislativou.

Výše uvedené informace se týkají komerční části cloudového řešení veřejné správy. Obecně však má koncepce dvě části. V rámci té první, komerční, se zapojují dodavatelé, v druhé části je provozovatelem stát sám. Cloudové služby již například v současné době poskytuje podnik Státní pokladna Centrum sdílených služeb (SPCSS). Zatím není jasné, jak se oblast státem poskytovaných cloudových služeb bude vyvíjet po zahájení činnosti Digitální a informační agentury.

Český eGovernment v mezinárodní perspektivě

Jak hodnotit úspěšnost digitalizace procesů státní správy v České republice? Jedním ze způsobů může být srovnání se stavem v zahraničí. Ačkoliv exaktní posouzení stavu napříč státními zřízeními je složité, jelikož každý stát má odlišnou startovní pozici a trochu jiný cíl, existuje řada studií, které se o mezinárodní porovnání úspěchů digitalizace alespoň pokoušejí.

Jedním z relevantních ukazatelů může být například Index digitální ekonomiky a společnosti (DESI), který je vydáván Evropskou komisí s roční periodicitou. Zabývá se celkovým stavem digitalizace, využitím Internetu, kvalitou telekomunikačních služeb i digitální gramotností obyvatel v jednotlivých státech Evropské unie. Jednou z dimenzí ukazatele je i indikátor digitálních veřejných služeb (*Digital public services*, DPS) zkoumající mj. míru rozvoje eGovernmentu. V rámci tohoto indikátoru se ČR meziročně zlepšila a za rok 2021 obsadila 17. místo z 27 možných.

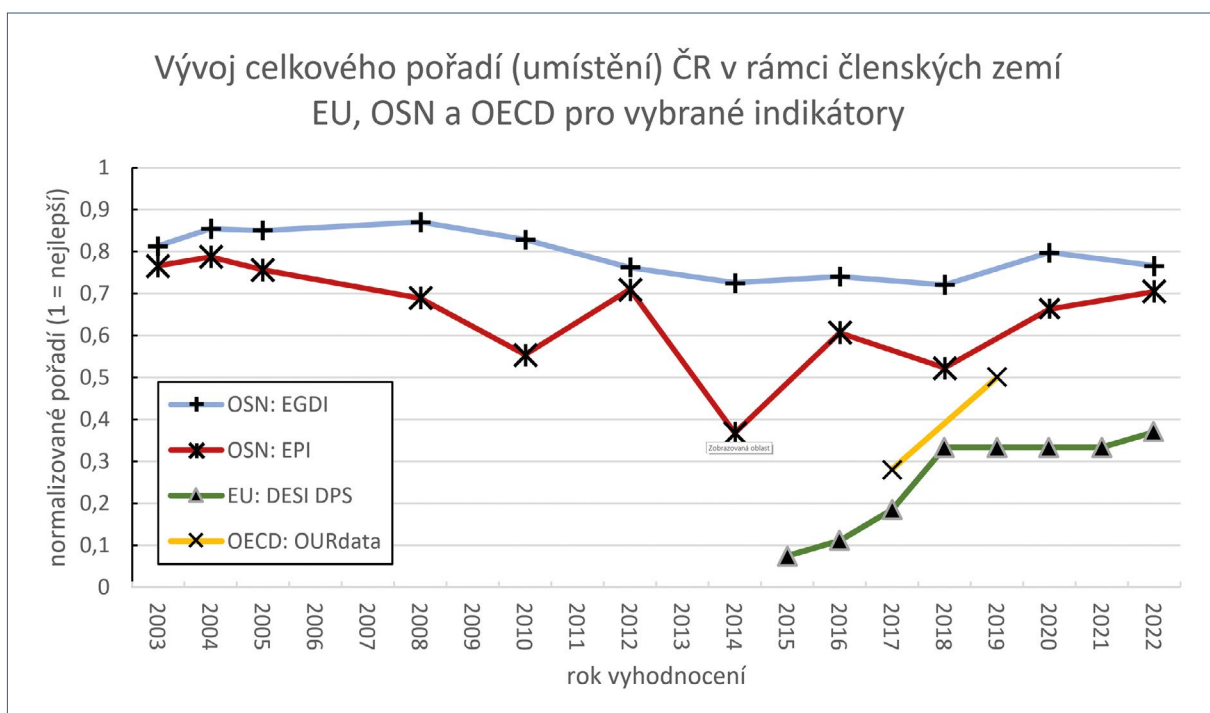
Kvitována je zejména prioritizace digitalizace ze strany vlády, pokračující úspěch bankovní identity nebo vytvoření závazného plánu digitalizace.

Ukazatel vytvářený Organizací pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) hodnotí členské země z hlediska úspěšnosti při zpřístupňování dat veřejné správy za účelem jejich opakovaného použití („otevřená data“). Česká republika obsadila 16. místo z 33 hodnocených zemí. Pozitivně je hodnocena legislativa a vytvoření katalogu otevřených dat. Celkový index však byl naposledy posuzován v roce 2019, proto je jeho vypovídající schopnost nižší.

Organizace spojených národů (OSN) vydává každé dva roky vlastní zprávu hodnotící rozvoj digitálních technologií ve všech 193 členských zemích. V rámci zprávy jsou jednotlivé země hodnoceny indexem EGD. Index je složený ze tří částí, které mají rovnocenný vliv na závěrečné hodnocení: digitální služby (OSI), telekomunikační tech-

nologie (TII) a lidský kapitál (HCI). Z hlediska posouzení eGovernmentu v užším pohledu je zajímavá zejména část týkající se digitálních služeb (OSI).

V celkovém indexu EGD obsadila Česká republika v roce 2022 45. místo z 193. hodnocených zemí. To je mírné zhoršení oproti roku 2020 (39. místo) a dosud nejlepší dosažený výsledek (25. místo v roce 2008) nebyl zdaleka překonán. V komponentě digitálních služeb OSI však dosáhla Česká republika hodnoty indexu 0,67, což je spolu s výsledkem za rok 2020 (0,72) nejlepší výsledek od roku 2003. Z celosvětového hlediska je Česká republika řazena mezi země s velmi vysokým EGD, přičemž v pořadí nejbližší země byly dle dat z roku 2021 Chorvatsko a Ukrajina. Na index EGD navazuje ještě ukazatel E-Participation (EPI) hodnotící zapojení občanů a kvalitu prostředků pro sdílení dat veřejné správy. Jako nejúspěšnější země dle EPI byly vyhodnoceny Japonsko, Austrálie a Estonsko.

Obr. 1: Dosažené umístění České republiky ve vybraných mezinárodních žebříčcích

Ačkoliv má každý index jinou metodiku výpočtu, z celkového přehledu (viz obr. 1) je patrné, že český eGovernment si vede v rámci celosvětového srovnání stále velmi dobře, avšak v rámci Evropské unie dosahuje lehce podprůměrných vý-

sledků. Je nasnadě, že na další rozvoj bude mít vliv i to, nako-lik bude úspěšná reorganizace státních IT služeb, která právě probíhá v souvislosti s plánovaným plným zahájením činnosti Digitální a informační agentury od 1. dubna 2023. ✓

Evropské právo

K rozhodnutí stížnostního senátu EPÚ T 857/20

V daném případě stížnost směřuje proti rozhodnutí odporové divize, kterým byl odpor zamítnut.

Nárokovaná dětská sedačka obsahovala prvek (2) pohlcující energii, který se mohl po instalaci v místě určení automaticky přepínat z klidového stavu do funkčního stavu, kdy mohl absorbovat boční energii.

Oponent se domníval, že boční ochranný prvek dokumentu MB5, který byl nasazen ručně, splňuje tuto podmínku: „automatické“ kritérium není omezující, protože to, co může dělat ruka, může dělat i rameno robota. Přechod z klidového stavu do funkčního by tedy mohl být „automatický“.

Senát tento výklad nesdílel. Podle senátu sedačka při instalaci musí nutně obsahovat prostředky, které umožňují automatický přesun z klidové do funkční polohy. Ad hoc mechanismus musí být součástí samotné sedačky, i když ho lze spustit pouze nenárokovanými vnějšími konstrukcemi (sedadlo vozidla, ukotvení, pás atd.).

Když zařízení může implementovat svou nárokovanou funkci pouze ve spolupráci s nenárokovanou protistrukturou, je tomu pouze v případě, že jeho strukturální a funkční znaky již byly přímo a jednoznačně zveřejněny. V kontextu článku 54 EPC není přípustné si představit jakoukoli protistrukturu, kterou lze použít k výkonu funkce, pokud tato protistruktura nepatří ke stavu techniky.

Oponent neprokázal, že před datem priority patentu existovaly destinace pro dětské sedačky, které by umožňovaly

automatické rozmístění bočních ochranných sedaček známých v době instalace. Zejména se neprokázalo, že by existovala cílová místa vybavená senzory detekce sedaček a prostředky řízenými softwarem naprogramovaným tak, aby bylo možné aktivovat boční ochranný prvek MB5.

Vzhledem k výše uvedenému senát napadené rozhodnutí potvrdil a stížnost zamítl.

K rozhodnutí stížnostního senátu EPÚ T 990/16

V daném případě stížnost směřuje proti rozhodnutí odporové divize, kterým byl evropský patent ponechán v platnosti v pozměněné podobě.

Poté, co majitel patentu stáhl všechny své žádosti a uvedl, že také neschvaluje text uděleného patentu, mohl být patent přímo zrušen.

Oponent 2 se nicméně domníval, že původně plánované ústní jednání by mělo proběhnout a že jeho neuskutečnění by bylo procesní vadou.

Stížnostní senát konstatoval, že žádost oponenta o ústní jednání byla podána podpůrně, jako pomocná žádost. Po uspokojení jeho hlavní žádosti (zrušení patentu), tak není třeba pomocnou žádost zkoumat.

V každém případě by jedinou otázkou, která by mohla být projednána během takového ústního jednání, byla otázka postoupení věci Velkému stížnostnímu senátu podle čl. 53 EPC. Takovou otázku si však v projednávané věci není třeba klást; zájem by byl čistě akademický.

Zvažování této otázky by bylo rovněž v rozporu s čl. 113(2) EPC, protože absence textu, který má být přezkoumán, brání jakémukoli přezkumu. Senát nemá pravomoc zkoumat a rozhodovat o jiném textu, než který navrhl nebo schválil majitel patentu. V případě neexistence předmětu, o kterém by se dalo diskutovat, by ústní jednání bylo zbytečné.

Článek 116 EPC není určen k tomu, aby umožnil jedné straně přinutit senát, aby konal ústní jednání, ve kterém není možné projednat problém vznesený touto stranou. Byla by to ztráta času a zdrojů a zneužití práva uděleného čl. 116 EPC.

K rozhodnutí stížnostního senátu EPÚ T 1120/20

Některá ustanovení jednacího řádu stížnostních senátů RPBA – 2020 se vztahují pouze na stížnosti, které byly podány dne 1. 1. 2020 nebo později. Jedná se zejména o ustanovení čl. 12 odst. 4 až 6, která představují první úroveň konvergence a jejichž účinky se již promítají v nedávných rozhodnutích.

V daném případě stěžovatel podal spolu se svou stížností novou hlavní žádost a novou pomocnou žádost 1.

Podle čl. 12 odst. 2 RPBA – 2020 „vzhledem k tomu, že primárním účelem stížnostního řízení je soudní přezkum napadeného rozhodnutí, musí se důvody uplatněné stranou v rámci stížnosti týkat žádostí, skutečností, námitek, argumentů a důkazů, na nichž bylo založeno napadené rozhodnutí“.

Stížnostní řízení není ani rozšířením průzkumného řízení ani druhým paralelním řízením, které je ponecháno na volbě a volné dispozici stěžovatele, namísto průzkumu ve věci samé, který spadá do výhradní pravomoci průzkumové divize.

Žádosti byly podány v reakci na námítky nejasnosti vznesené průzkumovou divizí. Tyto námítky však již byly uplatněny v několika zprávách i v předvolání k ústnímu jednání a stěžovatel nereagoval jinak než stažením své žádosti o ústní jednání. Stěžovatel dále ve své stížnosti neuvedl důvody, pro které tyto návrhy nepodal již v prvním stup-

ni, a místo toho se rozhodl odložit jejich projednání až do fáze stížnosti.

Žádosti proto nebyly podle čl. 12 odst. 6 RPBA – 2020 připuštěny do řízení a při jejich absenci tak nebylo možno stížnosti vyhovět.

K rozhodnutí stížnostního senátu EPÚ T 43/18

V daném případě stížnost směřuje proti rozhodnutí odporové divize, kterým byl evropský patent zrušen.

Nezávislý nárok se týkal farmaceutické dávkové formy obsahující oxykodon hydrochlorid s méně než 25 ppm 14-hydroxykodeinonu.

V souladu se zásadami uvedenými v rozhodnutí T 990/96 odporová divize rozhodla, že dokumenty D1 až D3 a D15 uvádějí oxykodon hydrochlorid ve všech stupních čistoty. I když neuváděly obsah 14-hydroxykodeinonu, byly na závadu novosti.

Senát nebyl téhož názoru a naopak se přiklonil k přístupu podle rozhodnutí T 1085/13. Předchází postup T 990/96 nebyl v souladu s case law Velkého stížnostního senátu. Podle G 1/03 (4.6) musí být koncept zveřejnění stejný pro články 54, 87 a 123. Nicméně podle G 2/10 (4.7), ve smyslu článku 123 (2) EPC, předmět pozmeněného nároku musí být alespoň implicitně sdělen odborníkovi v oboru s využitím jeho všeobecných znalostí. Pro konstatování absence novosti tak musí být zveřejnění přinejmenším implicitní.

V projednávané věci odporová divize uznala, že na trhu neexistují žádné metody přípravy oxykodon hydrochloridu dosahující požadovaného stupně čistoty. Aby se dosáhlo požadovaného stupně čistoty, byly by nutné další purifikační kroky, které v dokumentech D1 až D3 a D15 nejsou popsány, což ukazuje, že jde spíše o otázku vynálezecké činnosti. Předmět nároku je tedy nový.

Vzhledem k výše uvedenému stížnostní senát napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil k pokračování v řízení odporové divizi. ✓

Ing. Emil Jenerál

K nebezpečí záměny ochranné známky s nezapsaným označením a k osobě průměrného spotřebitele

Nebezpečí (pravděpodobnost) záměny musí být u veřejnosti posuzováno celkově a přitom zohledněny všechny relevantní faktory případu. Celkové posouzení vizuální, fonetické a významové zaměnitelnosti označení musí být založeno na celkovém dojmu, kterým působí, přičemž je nutno brát v úvahu jejich distinktivní a dominantní prvky. Vnímání ochranných známek průměrným spotřebitelem dotčených výrobků nebo služeb hraje rozhodující úlohu v celkovém posouzení tohoto nebezpečí. V tomto ohledu průměrný spotřebitel vnímá obvykle ochrannou známku jako celek a nezkoumá její jednotlivé detaily.

**Z rozhodnutí Městského soudu
v Praze ze dne 20. 5. 2020, sp. zn.
41 Cm 33/2017, Vrchního soudu v Praze
ze dne 24. 8. 2021, sp. zn.
3 Cmo 140/2020, Nejvyššího soudu ze
dne 31. 8. 2022, sp. zn. 23 Cdo 506/2022**

Žalobci se v této věci žalobou domáhali, aby žalovaný byl uznán povinným se v obchodním styku zdržet uží-

vání jakéhokoliv označení se slovním prvkem „TRDLO“ ve spojení s označenými výrobky a službami. K odůvodnění uplatněného nároku tvrdili, že žalobce a) je vlastníkem slovní ochranné známky „TRDLO“ č. 348182, zapsané pro třídy výrobků a služeb 30, 32, 43, je rovněž vlastníkem kombinované ochranné známky „STAROČESKÉ TRDLO“ č. 323831. Žalobci dále uvedli, že žalobce a) od roku 2002 prodával pekárenský výrobek trdelník pod označením „TRDLO“ a následně „STAROČESKÉ TRDLO“, od

roku 2006 tento výrobek prodává pod označením „STAROČESKÉ TRDLO“ s jeho souhlasem žalobce b), ve kterém je žalobce a) jediným společníkem a jednatelem. Žalovaný užívá označení „TRDLO“ ve své obchodní firmě „Trdlokafe, s.r.o.“, v názvu svých provozoven „Trdlokafe“ a dále spojené vždy s názvem daného výrobku. Žalobci mají za to, že žalovaný popsáním jednáním porušuje práva žalobce a) jako vlastníka uvedených ochranných známek, ve vztahu k žalobci b) se žalovaný dopouští nekalé soutěže. Žalovaný navrhuje zamítnutí žaloby, namítl, že pojem „trdlo“ a též „trdelník“ jsou v běžném jazyce a běžnými spotřebiteli vnímány jako vžitý název pekařského či cukrářského výrobku. Ačkoliv označení „Trdlokafe“ v sobě též zahrnuje slovo „trdlo“ (shodné s ochrannou známkou žalobců), není v očích zákazníků a běžných spotřebitelů zaměnitelné se zněním ochranné známky žalobce a). Je to především proto, že označení „trdlo“ v souvislosti s jídlem vnímají jako obecné označení cukrářského výrobku, přičemž označení „Trdlokafe“ je natolik specifické a originální, že není s pouhým označením „Trdlo“ zaměnitelné. Dále uvedl, že firma žalovaného nepůsobí nijak klamavě, není zaměnitelná s firmou žalobců, ani se zněním ochranných známek. Je zákonnou povinností žalované společnosti užívat při svém podnikání svoji obchodní firmu a touto firmou označovat své provozovny, nelze jí tudíž toto užívání zakázat.

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 20. 5. 2020 žalobu s uvedeným nárokem zamítl, odvolací soud jeho rozhodnutí potvrdil. Z odůvodnění rozsudku odvolacího soudu:

Předmětem sporu je žalobci uplatněný a soudem prvního stupně zamítnutý nárok na uložení povinnosti žalovanému zdržet se užívání jakéhokoli označení se slovním prvkem „TRDLO“ ve spojení s tam označenými výrobky a službami. Žalobci tvrdili, že jednáním žalovaného, jenž pro své označení a označení jím nabízených výrobků a služeb užívá slovní složeniny, obsahující slovní prvek „trdlo“, totožný se zněním slovní ochranné známky žalobce a) TRDLO, jež je užívána žalobcem b) k označení nabízených výrobků, dochází k zásahu do práv žalobce a) z předmětné ochranné známky a k jednání zakázané nekalé soutěže ve vztahu k žalobci b). Soud prvního stupně žalobu zamítl poté, co dospěl k závěru, že není sporným, že žalovaný k označení nabízených výrobků

a služeb nikdy neužíval označení „trdlo“ samostatně, ale jen v obsahu složeniny dvou slovních prvků (jako „trdlozmrzlo“, „trdlosnídaně“ a „trdlopříběh“), přičemž od tohoto jednání dobrovolně v průběhu řízení upustil a dle soudu nehrozí jeho opakování, proto není na místě uložení povinnosti zdržet se tohoto jednání do budoucna; pokud pak užívá k označení svých provozoven kmen své obchodní firmy „Trdlokafe“, pak toto označení je se zněním slovní ochranné známky nezaměnitelné a dostatečně odlišující, vedle toho nelze mu zakázat užívat znění své obchodní firmy. Uvedené s doplněním, jak je dále uvedeno, pokládá odvolací soud za správné a odpovídající skutkovým zjištěním.

Jak již uvedeno, žalobci mají za to, že se žalovaný svým jednáním dopouští porušování práv k ochranné známce slovní žalobce a) TRDLO podle § 8 ZOZ a rovněž považují uvedené jednání žalovaného za jednání nekalosoutěžní, jak definováno v občanském zákoníku § 2976 odst. 1, jelikož označení „Trdlokafe“ a další jím užívané složené výrazy k označení nabízených výrobků a služeb (jako „Trdlozmrzlo“, „Trdlopříběh“, „Trdlosnídaně“, „Trdlodonut“, „Trdlokroužky“, „Trdlolatte“) jsou dle nich zaměnitelné s ochrannou známkou žalobce a) a nadto je ochranná známka žalobce a) zapsána pro totožné výrobky a služby, pro něž jsou kolidující označení užívána. Pokud žalobci v řízení nárok uplatnili z titulu porušení práv z ochranné známky, pak bylo třeba vycházet z právní úpravy obsažené v zákoně č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách, ve znění pozdějších předpisů, zejm. z § 8 a násl. ZOZ, a dále obsažené v části první zákona č. 221/2006 Sb., o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví a o změně zákonů na ochranu průmyslového vlastnictví (zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví), a to – vzhledem k povaze uplatněného nároku – ze znění účinného v době vydání rozhodnutí. Pokud se uvedeného nároku žalobci domáhali i z titulu ochrany proti jednání nekalé soutěže, pak bylo třeba posoudit naplnění podmínek nekalé soutěže podle § 2976 odst. 1 a § 2988 občanského zákoníku.

Podle § 8 odst. 1 a 2 písm. b) ZOZ má vlastník ochranné známky výlučné právo ochrannou známkou ve spojení s výrobky a službami, pro něž je zapsána, užívat a nikdo další bez jeho souhlasu – vyjma tam uvedených případů – nesmí užívat v obchodním styku (k tomu viz odsta-

vec 3 ust. § 8 ZOZ), jímž je i nabídka výrobků a služeb pod tímto označením, označení, u něhož z důvodu jeho shodnosti či podobnosti s ochrannou známkou a shodnosti nebo podobnosti výrobků či služeb označených ochrannou známkou a označením, existuje pravděpodobnost záměny na straně veřejnosti, včetně pravděpodobnosti asociace mezi označením a ochrannou známkou.

Při posouzení naplnění podmínek pro přiznání ochrany ochranné známce v souladu s ust. § 8 odst. 1 a 2 písm. b) ZOZ a posouzení kolize předmětného označení chráněného pro žalobce a) ve znění TRDLO a označení žalovaného ve znění „Trdlokafe“ a dalších složenin, jak uvedeny výše, významnou je tedy otázka zaměnitelnosti označení – ta je v zásadě otázkou právní a nikoli otázkou skutkovou a hlediskem rozhodným k jejímu řešení je hledisko průměrného spotřebitele, jenž v sobě sjednocuje („průměruje“) zkušenosti, vědomosti, pocity a dojmy v úvahu přicházejících adresátů nabídky účastníků a té části veřejnosti, jež se s účastníky a jejich nabídkou služeb setkává či je vyhledává, přičemž se pro něho předpokládá „rozumná míra pozornosti a opatrnosti“ – viz bod 18 preambule Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES o nekalých obchodních praktikách. V řízení bylo zjištěno, že kolidující označení žalovaného jsou užívána pro nabídku výrobků a služeb, jež jsou shodné či podobné výrobkům a službám, pro něž je ochranná známka žalobce a) zapsána. Další otázkou je, zda je označení Trdlokafe, Trdlozmrzlo, Trdlosnídaně, Trdlokroužky atd. podobné znění ochranné známky žalobce a) TRDLO. Při posuzování podobnosti označení se obecně vychází z běžných hledisek, které vytvořila praxe a jsou standardně užívána, jimiž jsou zejména hledisko vizuální, fonetické, sémantické a celkový dojem, jakým předmětná označení působí na průměrného spotřebitele. Jak již uvedl soud prvního stupně, výrazy trdlo, ale i kafe, snídaně atd. jsou pojmy obecnými, se sníženým stupněm vlastní rozlišovací způsobilosti. Výraznou distinktivitu ochranná známka žalobce a) sama o sobě nemá – ostatně žalobce b) ji užívá, jak bylo prokázáno – v rámci ochranné známky kombinované Staročeské trdlo s připojením zobrazení trdelníku. Průměrný spotřebitel v celkovém dojmu svůj vjem o nabídce žalobce b) z daných slovních označení spojí právě s daným vyobrazením výrobku. U označení žalovaného Trdlokafe

(shodně ale i ohledně dalších jím užívaných složenin) však jde o natolik neobvyklá, a proto originální spojení obvykle dvou obecných slov, jež žalovaného jako jejich původce a nabízejícího své výrobky a služby dokonale odliší od žalobců a jimi užívaných označení. Průměrný spotřebitel nebude v tomto nijak klamán o tom, že v případě nabídek žalovaného s označením Trdlokafe a výrobků a služeb Trdlozmrzlo, Trdlosnídaně, Trdlodonut, Trdlokroužky atd. nejde o nabídku žalobce b), nejde o chráněné označení žalobce a) TRDLO, případně kombinované označení Staročeské trdlo, byť nabízené výrobky a služby jsou shodné či obdobné. Nelze proto ani shledat zásah do ochranných známek žalobce a) tím, jak žalovaný vytvořil prostřednictvím složených slov (přestože zahrnují i slovní ochrannou známku TRDLO) svou „podnikovou identitu“ a dle názoru odvolacího soudu dosáhl toho, že spotřebitel takovou nabídku výrobků a služeb přiřadí právě k žalovanému, a nikoli k žalobcům. Jak patrně, z hlediska posouzení významu označení, fonetického i vizuálního hlediska, jsou porovnávaná označení dostatečně odlišná, rozhodný celkový dojem průměrného spotřebitele z kolidujících označení vede k závěru, že označení žalovaného průměrný spotřebitel nespojí s ochrannou známkou žalobce a tato označení nezamění. Nelze dovést dle názoru odvolacího soudu zaměnitelnost porovnávaných označení. Poslední zkoumanou podmínkou ve smyslu § 8 odst. 2 písm. b) ZOZ je asociace kolidujícího označení s ochrannou známkou, tj. pravděpodobnost vyvolání představy o souvislosti takového označení s ochrannou známkou. Pravděpodobnost asociace označení není striktnější alternativou k pravděpodobnosti záměny označení, nýbrž slouží pouze k definování jejího rozsahu. To znamená, že se nedá aplikovat v případě, kdy není pravděpodobné, že spotřebitelská veřejnost při spatření označení tato označení zamění. Takový výklad je v souladu s rozhodnutím Soudního dvora EU ve věci SABEL, C-251/95. Soudní dvůr zde řešil předběžnou otázku, jaký význam má, že pravděpodobnost (nebezpečí) záměny zahrnuje i pravděpodobnost, že známka může být asociována se starší ochrannou známkou. Soudní dvůr EU mj. uvedl, že kritérium pravděpodobnosti záměny, které zahrnuje i pravděpodobnost asociace s dřívější ochrannou známkou podle čl. 4 (1) (b) směrnice 89/104/EHS, musí být interpretováno v tom smyslu, že pouhá asociace, která může být vyvolána na straně veřejnosti mezi dvěma ochrannými známkami

mi následkem jejich analogického významového obsahu, není sama o sobě dostačující pro konstatování, že existuje pravděpodobnost záměny ve smyslu tohoto ustanovení. V tomto ohledu lze dospět k závěru, že průměrnému spotřebiteli se při setkání s označením Trdlokafe (a dalších složenin) vybaví vjem o žalovaném a jeho nabídce výrobků a služeb, nikoli ale spojení s označením TRDLO, příp. Staročeské trdlo žalobců. I z hlediska asociace označení není dána pravděpodobnost záměny kolidujících označení. Dle odvolacího soudu je označení žalovaného natolik odlišné a originální, že jeho užívání v současné době ani pro výrobky a služby, pro něž je ochranná známka TRDLO zapsána, není k újmě ochranné známky žalobce a); u průměrného spotřebitele k možnosti záměn a asociací mezi kolidujícími označeními a ochrannou známkou žalobců – popř. i účastníky nabízenými výrobky a službami, takto označenými – nedojde. Odvolací soud proto uzavřel, že v řízení žalovanému vytýkané jednání nezasahuje do práv žalobce a) z ochranných známek a nelze proto žalobě z tohoto titulu vyhovět.

Shora uvedený nárok žalobci tvrdili i jako nárok z jednání nekalé soutěže. Z hlediska posouzení jednání žalovaného z titulu ochrany proti jednání nekalé soutěže (přičemž to je vymezeno ustanovením § 2976 odst. 1 občanského zákoníku „Kdo se dostane v hospodářském styku do rozporu s dobrými mravy soutěže jednáním způsobilým přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo zákazníkům, dopustí se nekalé soutěže. Nekalá soutěž se zakazuje.“) má odvolací soud za to, že nezaměnitelnost obou označení z hlediska průměrného spotřebitele, jak k tomu shora, vylučuje naplnění podmínky rozporu jednání žalovaného s dobrými mravy (k pojmu srovnej např. vymezení dle usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 32 Odo 1230/2005 z 14. 3. 2006). Pokud žalobci spatřovali závadné jednání žalovaného v užívání označení Trdlokafe a dalších složenin jako označení zaměnitelného s ochrannou známkou žalobce a), jež vyvolává dle nich nebezpečí záměny, jakož i parazitování na pověsti žalobců, pak – nejsou-li tato označení z hlediska průměrného spotřebitele zaměnitelná a jednáním žalovaného nejsou práva žalobce a) z ochranné známky porušována – je třeba dospět k závěru, že jednání žalovaného není v rozporu s dobrými mravy soutěže a rovněž mu schází způsoblost přivodit újmu žalobcům, resp. dalším soutěžitelům i zákaz-

*Odvolací soud
proto uzavřel, že v řízení
žalovanému vytýkané
jednání nezasahuje do práv
žalobce a) z ochranných
známek a nelze proto
žalobě z tohoto titulu
vyhovět.*

níkům, ti označení žalovaného od označení chráněných pro žalobce odliší; není též vzhledem ke spojení se žalovaným na místě dovozovat případnou klamavost daných specifických označení (složenin). Odvolací soud uzavřel, že žalovanému vytýkané jednání nenaplnuje podmínky § 2976 odst. 1 občanského zákoníku, a nejde proto o jednání nekalé soutěže (srovnej usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. října 2005, sp. zn. 29 Odo 663/2003, uveřejněné pod č. 48/2006 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek, z něhož plyne závěr, že již nenaplnění jedné z podmínek tvrzeného nekalosoutěžního jednání vede k zamítnutí žaloby z tohoto titulu).

Nejvyšší soud usnesením ze dne 31. 8. 2022, sp. zn. 23 Cdo 506/2022, podané dovolání žalobců odmítl. Z odůvodnění rozhodnutí:

Podmínkou nebezpečí záměny ochranných známek či ochranných známek a nezapsaných označení se již mnohokrát ve své judikatuře věnoval Soudní dvůr. Podle jeho ustálené judikatury musí být nebezpečí (pravděpodobnost) záměny u veřejnosti posuzováno celkově, a musí být zohledněny všechny relevantní faktory projednávaného případu. Celkové posouzení vizuální, fonetické a významové zaměnitelnosti označení musí být založeno na celkovém dojmu, kterým působí, při-

čemž je nutno brát v úvahu jejich distinktivní a dominantní prvky. Vnímání ochranných známek průměrným spotřebitelem dotčených výrobků nebo služeb hraje rozhodující úlohu v celkovém posouzení tohoto nebezpečí. V tomto ohledu průměrný spotřebitel vnímá obvykle ochrannou známku jako celek a nezkoumá její jednotlivé detaily (viz zejména rozsudky ze dne 11. 11. 1997, ve věci SABEL BV proti Puma AG, Rudolf Dassler Sport, C-251/95, bod 22, 23; ze dne 22. 6. 1999, ve věci Lloyd Schuhfabrik Meyer & Co. GmbH proti Klijsen Handel BV, C-342/97, bod 18, 25; ze dne 6. 10. 2005, ve věci Medion AG proti Thomson multimedia Sales Germany & Austria GmbH, C-120/04, bod 27, 28; ze dne 12. 6. 2007, ve věci OHIM proti Shaker di L. Laudato & C. Sas, C-334/05 P, bod 34, 35; a ze dne 24. 6. 2010, ve věci Barbara Becker proti Harman International Industries Inc., C-51/09 P, bod 32, 33).

Uvedené je respektováno i tuzemskou judikaturou v těchto věcech, k tomu srovnej např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24. 9. 2009, sp. zn. 23 Cdo 3199/2007, nebo ze dne 27. 1. 2011, sp. zn. 23 Cdo 1748/2010.

V poměrech projednávané věci odvolací soud při rozhodování o tom, zda došlo užíváním podobného označení k porušení práv k ochranné známce podle zákona č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách, vyšel z toho, zda existuje mezi takovým podobným označením a ochrannou známkou nebezpečí záměny, včetně pravděpodobnosti asociace mezi označením a ochrannou známkou. Při posouzení zaměnitelnosti (existence nebezpečí záměny) dotčených označení účastníků dodržel všechna shora uvedená kritéria a dostatečně posoudil zaměnitelnost těchto označení jak z hlediska vizuálního, fonetického, sémantického, tak i celkového dojmu, jakým označení působí na průměrného spotřebitele. Přihlédl ke všem relevantním okolnostem a specifickým faktorům konkrétního případu, které by mohly mít na vznik nebezpečí záměny kolidujících označení vliv. Přitom dospěl k závěru, že na základě zhodnocení všech rozhodných faktorů nelze zaměnitelnost porovnávaných označení dovodit.

Lze tak uzavřít, že odvolací soud se řídil shora uvedenými závěry rozhodovací praxe Soudního dvora (i navazující

cí judikaturou dovolacího soudu) a při řešení této otázky se od ustálené rozhodovací praxe neodchýlil.

Rozhodnutí odvolacího soudu není ani v rozporu s dovolateli poukazovaným rozsudkem Soudního dvora ze dne 14. 7. 2005, ve věci Wassen International Ltd proti OHIM, T-312/03. Odvolací soud na rozdíl od tvrzení žalobců při celkovém zhodnocení dotčených označení zohlednil vzhledem k jejich povaze rovněž jejich jazykovou (slovní) podobu. Konstatoval, že výrazy trdlo, ale i kafe, snídaně atd. jsou pojmy obecnými, se sníženým stupněm vlastní rozlišovací způsobilosti, u označení žalované (shodně ale i ohledně dalších jí užívaných složenin) však jde o natolik neobvyklé, a proto originální, spojení obvykle dvou obecných slov, jež žalovanou jako jejich původce nabízející své výrobky a služby odliší od žalobců a jimi užívaných označení. K tomu pak srov. i usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 1. 2009, sp. zn. 23 Cdo 2755/2008.

Námítky žalobců, že ochranná známka žalobce a) a označení žalované obsahují dominantní prvek slovo „trdlo“ [resp. ochranná známka žalobce a) je celá tvořena tímto prvkem], tudíž pravděpodobnost záměny těchto označení je velmi vysoká, není namístě. Odvolací soud, jak již bylo řečeno shora, shledal slovní prvek „trdlo“ obecným pojmem se sníženou distinktivitou, tudíž i slovní ochrannou známkou žalobce a) samu o sobě málo distinktivní. Dovolací soud v této souvislosti odkazuje např. na rozsudek ze dne 30. 5. 2013, sp. zn. 23 Cdo 971/2011, či ze dne 20. 2. 2014, sp. zn. 23 Cdo 2044/2013, kde Nejvyšší soud mimo jiné konstatoval, že při posuzování zaměnitelnosti nepostačuje odvolávat se pouze na shodné prvky označení, ale je nutné vycházet z celkového dojmu, kterým posuzované označení, především vizuálně, působí na průměrného zákazníka a dále je zapotřebí přihlížet ke všem relevantním okolnostem.

Ani námitka týkající se posouzení věci z pohledu průměrného spotřebitele, konkrétně že odvolací soud v daném případě průměrného spotřebitele nedefinoval, není důvodná.

Dle ustálené praxe dovolacího soudu je třeba otázku zaměnitelnosti posuzovat z hlediska průměrného spotřebitele.

Základem pro pojetí průměrného spotřebitele se stal rozsudek Soudního dvora ze dne 16. 7. 1998, ve věci Gut Springenheide, R. T. proti Oberkreisdirektor des Kreises Steinfurt – Amt für Lebensmittelüberwachung, C-210/96, v němž bylo konstatováno, že při posuzování, zda dané označení je schopno klamat, se musí brát v úvahu pravděpodobné očekávání přiměřeně informovaného, pozorného a rozumného průměrného spotřebitele. Dále srov. např. rozsudky Soudního dvora ze dne 8. 4. 2003 ve věci Pippig Augenoptik GmbH & Co. KG proti Hartlauer Handelsgesellschaft mbH a Verlassenschaft nach dem verstorbenen Franz Josef Hartlauer, C-44/01, odst. 55, ze dne 19. 9. 2006, ve věci Lidl Belgium GmbH & Co. KG proti Etablissements Franz Colruyt NV, C-356/04, odst. 78, nebo ze dne 12. 5. 2011 ve věci Konsumentombudsmanen proti Ving Sverige AB, C-122/10, odst. 23.

Podle rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 26. 3. 2012, sp. zn. 23 Cdo 1757/2012, bere hledisko průměrného spotřebitele v úvahu spotřebitele, který má dostatek informací a je v rozumné míře pozorný a opatrný, s ohledem na sociální, kulturní a jazykové faktory (jak je vykládáno Soudním dvorem). Obdobně viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 9. 2011, sp. zn. 23 Cdo 2325/2010, a ze dne 24. 9. 2009, sp. zn. 23 Cdo 3199/2007.

V rozsudku ze dne 30. 5. 2013, sp. zn. 23 Cdo 971/2011, Nejvyšší soud tento závěr dále rozvinul tak, že při posuzování zaměnitelnosti ochranné známky je třeba vycházet z pohledu průměrného spotřebitele (zákazníka), přičemž rozhodující je celkový dojem, který průměrnému spotřebiteli utkví v paměti, což je obvykle určitá dominující část označení, např. označení slovní. Od průměrného spotřebitele lze očekávat, že přihlédne k podstatným rozdílům mezi značkami, označením výrobků apod. Při posuzování zaměnitelnosti tak nepostačuje odvolávat se pouze na shodné prvky označení, ale je nutné vycházet z celkového dojmu, kterým posuzované označení, především vizuálně, působí na průměrného zákazníka a dále je zapotřebí přihlížet ke všem relevantním okolnostem.

Žádný důkaz týkající se hlediska průměrného spotřebitele nemusí být v řízení proveden, tuto otázku posuzuje výhradně soud (viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24. 4. 2013, sp. zn. 23 Cdo 3845/2012).

Průměrným spotřebitelem se rozumí zejména současný nebo potenciální spotřebitelé daného druhu výrobků nebo služeb, pro které se ochranná známka užívá, nebo osoby zapojené do distribuční sítě daného druhu výrobků nebo služeb, popřípadě obchodní kruhy, zabývající se daným druhem výrobků nebo služeb, pro které se ochranná známka užívá (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 8. 2012, sp. zn. 23 Cdo 4046/2010).

V posuzované věci však může být vzhledem k povaze zboží (služby) spotřebitelem (potenciálním) v podstatě kdokoli (jedná se o běžné zboží, případně službu), proto není třeba cílovou skupinu spotřebitelů (a jejího průměrného člena) definovat jinak, než právě uvedenou zmíněnou obecnou formulací (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 23. 2. 2016, sp. zn. 23 Cdo 4292/2015).

Odvolací soud se v napadeném rozhodnutí posouzením hlediska průměrného spotřebitele tak, jak je pojímán v ustálené rozhodovací praxi dovolacího soudu, zabýval, judikaturu dovolacího soudu respektoval a vyvodil právní závěry, které jsou zcela v souladu s pojetím a praktickým využitím tohoto hlediska v konkrétních sporech.

K dalším námitkám dovolatelů ve vztahu k předložené otázce pravděpodobnosti záměny předmětných označení dovolací soud pro úplnost uvádí, že skutečnost, že mají dovolatelé jiný názor na právní závěry odvolacího soudu (otázku zaměnitelnosti považuje judikatura Nejvyššího soudu za otázku právní; viz např. rozsudek ze dne 30. 5. 2013, sp. zn. 23 Cdo 971/2011, ze dne 24. 7. 2013, sp. zn. 23 Cdo 2939/2011), nepředstavuje způsobilé vymezení přípustnosti dovolání podle § 237 o. s. ř. (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 2. 2. 2015, sp. zn. 23 Cdo 4296/2014, nebo ze dne 22. 5. 2019, sp. zn. 23 Cdo 1232/2019).

Pro úplnost zde dovolací soud uvádí, že posuzování nebezpečí záměny je tak velmi specifickým procesem, který probíhá individuálně pro každou ochrannou známku a podobné označení a nelze pro jeho posuzování stanovit přesná a jednoznačná kritéria (srov. již citované usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 9. 2009, sp. zn. 23 Cdo 3199/2007). ✓

JUDr. Jiří Macek

Úřad průmyslového vlastnictví na veletrhu **Střechy Praha 2023**

Úřad průmyslového vlastnictví se již počtvrté účastnil veletrhu Střechy Praha 2023, který se letos konal ve dnech 9. až 11. února ve výstavním areálu PVA EXPO PRAHA v Letňanech. Jedná se o největší veletrh v oboru střech, dřevostaveb a úsporného bydlení v České republice a střední Evropě. Na jeho slavnostním zahájení pořadatelé přivítali řadu významných hostů, mezi nimi i předsedu Úřadu průmyslového vlastnictví pana Josefa Kratochvíla. Novinky v oblasti střešních materiálů, konstrukcí, fasád, izolací, nářadí a solárních systémů představilo ve svých stáncích přes 150 vystavovatelů z 9 zemí. Úřad ve svém stánku

návštěvníkům nabízel širokou škálu informačních materiálů a jeho pracovníci odpovídali na různé dotazy související s průmyslovými právy, průmyslověprávními informacemi a informačními službami. Propagován byl rovněž program Úřadu EU duševního vlastnictví (EUIPO) SME FUND podporující malé a střední podniky při podávání přihlášek ochranných známek a průmyslových vzorů. Možnosti neformálního setkání se zástupci Úřadu využili nejen návštěvníci, ale také řada vystavovatelů. Dotazy směřovaly nejčastěji k problematice ochranných známek, technických řešení a možnostem ověřování již existujících práv. Za tři dny svého konání na veletrh dorazilo více než 24 000 návštěvníků. ✓

Světový den **duševního vlastnictví**

Dne 26. dubna 2023 si opět připomeneme Světový den duševního vlastnictví, jehož hlavním cílem je zvyšovat obecné povědomí a porozumění duševnímu vlastnictví. Světový den duševního vlastnictví slavíme od roku 2000, přičemž 26. duben byl zvolen na počest dne, kdy v roce 1970

vstoupila v platnost Úmluva o zřízení Světové organizace duševního vlastnictví (WIPO). Jeho letošní nosné téma zní: „Ženy a duševní vlastnictví: Urychlení inovací a kreativity“. Ženy ve všech oblastech života významně ovlivňují svět svou představivostí, vynalézavostí i tvrdou prací, avšak stále velmi často čelí problémům při získávání znalostí, dovedností, zdrojů i podpory, které potřebují, aby se mohly prosazovat. V roce 2023 tedy upozorníme na význam žen vynálezkyň, tvůrkyň, inovátorek i podnikatelek z celého světa a oceníme jejich práci. Více informací o akcích pořádaných ke Světovému dni duševního vlastnictví je k dispozici na stránkách WIPO na adrese <https://www.wipo.int/ip-outreach/en/ipday/>. ✓

Zdroj: wipo.int

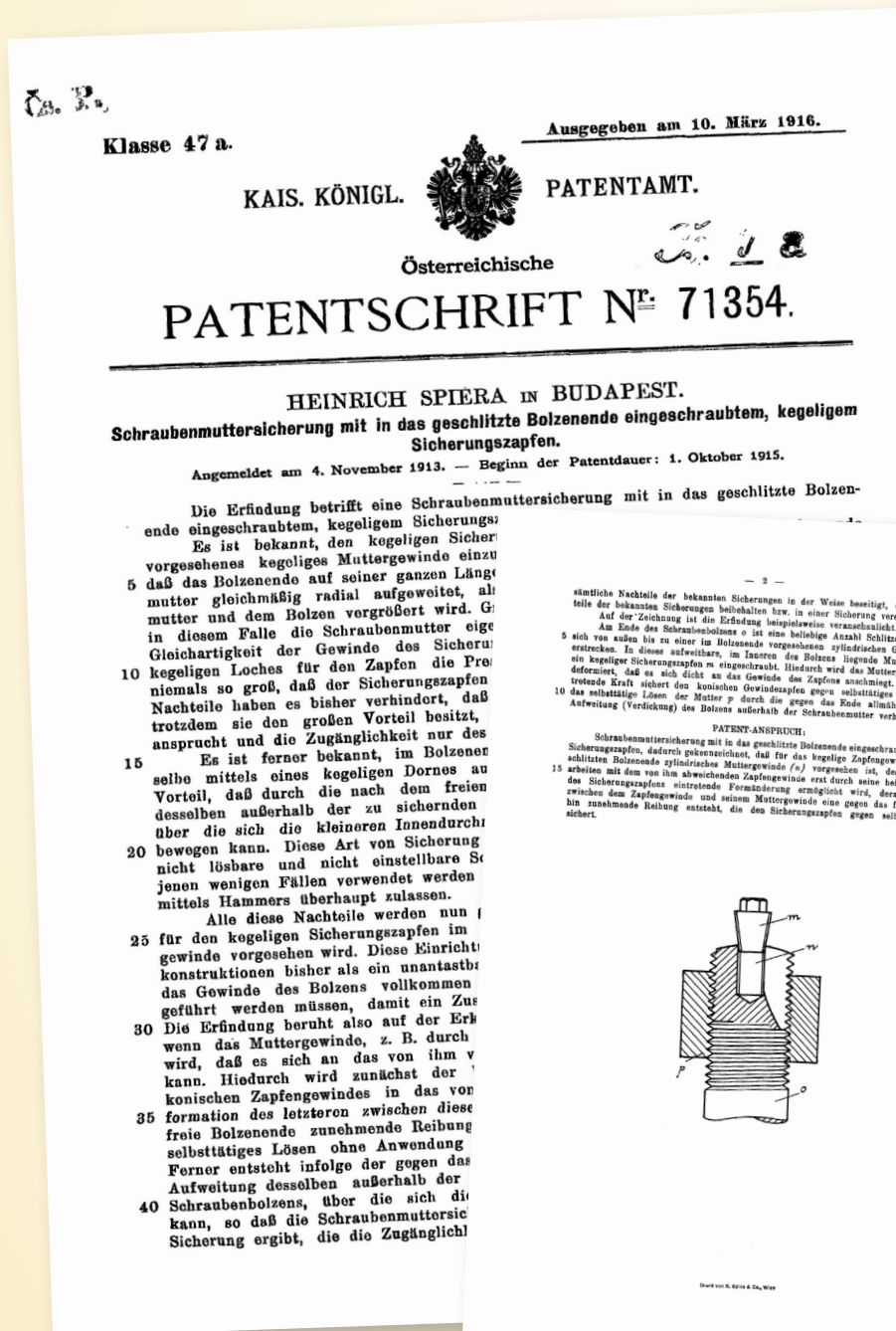
Československý patent č. 1

Po vzniku samostatné Československé republiky 28. října 1918 vznikl již v květnu 1919 také samostatný patentový úřad, přičemž pro jeho potřeby začala být budována i patentová knihovna. Nový patentový úřad navázal na předchozí patentové rakousko-uherské úřady ve Vídni a Budapešti. Po vzniku republiky byly uspořádány přechodné vztahy

v oblasti patentové ochrany prostřednictvím článku 11 zákona č. 305 z 27. 5. 1919. Podle ustanovení tohoto článku patenty udělené patentními úřady ve Vídni nebo Budapešti do vyhlášení tohoto zákona měly platnost i na území nově vzniklé republiky, pokud majitel takového patentu o to ve stanové lhůtě požádal a uhradil příslušný poplatek. Tak se stalo, že nově založená patentová knihovna

již měla určitý vlastní patentový fond. Československým patentem č. 1 se tedy paradoxně stal německý psaný rakouský patent č. 71 354 patřící Heinrichu Spierovi z Budapešti na téma: „Pojistka šroubové matice s kuželovitým pojistným čepem, zašroubovaným do naříznutého konce svorníku“. Pořadové číslo prvního československého patentu je na jeho titulní straně doplněno ručně. ✓

Shrnutí odborných článků

ČESKY

Josef Kratochvíl: Úřad průmyslového vlastnictví v roce 2022

Předseda Úřadu průmyslového vlastnictví přináší informace o dění nejen v Úřadě, ale i v oblasti průmyslového vlastnictví obecně v roce 2022. Čtenáři se v jeho textu seznámí s údaji o počtech přihlášek podaných v uplynulém roce, s aktuálním stavem systému evropského patentu s jednotným účinkem, jakož i s aktivitami Úřadu na mezinárodním poli, zejména s výsledky českého předsednictví v Radě EU v oblasti ochrany průmyslových práv. V textu nechybí ani pojednání o aktivitách pořádaných na podporu zvyšování povědomí o průmyslovém vlastnictví mezi českou veřejností.

Klíčová slova: Úřad průmyslového vlastnictví, průmyslové vlastnictví, patenty, ochranné známky, užité vzory, průmyslové vzory

Andrea Šprunglová: Úprava ochrany označení původu a zeměpisných označení po novele zákona č. 452/2001 Sb.

Autorka v článku pojednává o úpravě ochrany označení původu a zeměpisných označení po novele zákona č. 452/2001 Sb., o ochraně označení původu a zeměpisných označení a o změně zákona o ochraně spotřebitele. Vysvětluje základní důvody a cíle novely zákona včetně důsledků výlučné unijní pravomoci. Dále objasňuje přechodná ustanovení novely zákona, úpravu mezinárodního zápisu, změny v souvislosti se specifikací zboží a vymezuje žadatele o národní zápis.

Klíčová slova: označení původu, zeměpisná označení, novela zákona

Roman Buček: Jak se stát patentovým zástupcem

Autor v článku specifikuje podmínky a nutné předpoklady, které uchazeč musí splnit, aby mohl vykonávat profesi patentového zástupce a mohl být zapsán do rejstříku patentových zástupců vedeného Komorou patentových zástupců podle zákona č. 417/2004 Sb., o patentových zástupcích. Popisuje rovněž průběh předepsané odborné zkoušky patentového zástupce a složení slibu do rukou předsedy Komory.

Klíčová slova: patentový zástupce, rejstřík patentových zástupců, Komora patentových zástupců

Jakub Jůzl: Koncepce eGovernmentu v ČR a její vliv na Úřad průmyslového vlastnictví

Autor v článku popisuje aktuální stav, projekty a východiska procesu digitalizace státní správy v ČR, a to s důrazem na praktické dopady principů eGovernmentu na konkrétní orgán státní správy, a to Úřad průmyslového vlastnictví. Mimo jiné nastiňuje problematiku datových schránek, základních registrů, elektronické identity, portálu veřejné správy, otevřených dat či cloudových služeb.

Klíčová slova: eGovernment, digitalizace státní správy, elektronická identita, portál veřejné správy

ENGLISH (SUMMARY OF ARTICLES)

Josef Kratochvíl: The Industrial Property Office in 2022

The President of the Industrial Property Office provides information on the developments not only in the Office, but also in the field of industrial property in general in 2022. Readers learn the data on the number of applications filed in the past year, current state of play of the European patent system with unitary effect, as well as the activities of the Office at international level, especially the results of the Czech Presidency of the Council of the EU in the field of industrial property protection. The text also includes the activities focused on raising awareness of industrial property among the Czech public.

Keywords: Industrial Property Office, industrial property, patents, trademarks, utility models, industrial designs

Andrea Šprunglová: Modification of the protection of appellations of origin and geographical indications following the amendment of Act No. 452/2001 Coll.

The author discusses the modification of the protection of appellations of origin and geographical indications following the amendment of Act No. 452/2001 Coll., on the Protection of Appellations of Origin and Geographical Indications and on the Amendment of the Consumer Protection Act. She explains the basic reasons and objectives of the amendment to the Act, including the implications of exclusive EU competence. She also explains the transitional provisions of the amended law, the modification of international registration, changes in relation to the specification of goods and defines applicants for national registration.

Keywords: appellations of origin, geographical indications, amendment to the Act

Roman Buček: How to become a patent attorney

The author specifies the conditions and necessary preconditions that the applicant must meet in order to exercise the profession of patent attorney and to be registered in the Register of Patent Attorneys maintained by the Chamber of Patent Attorneys pursuant to Act No. 417/2004 Coll., on Patent Attorneys. It also describes the course of the prescribed professional examination of a patent attorney and taking the oath in the hands of the President of the Chamber.

Keywords: patent attorneys, register of patent attorneys, the Chamber of Patent Attorneys

Jakub Jůzl: The concept of eGovernment in the Czech Republic and its impact on the Industrial Property Office

The author describes the current situation, projects and possibilities of the process of digitalization of the state administration in the Czech Republic, with an emphasis on the practical impact of eGovernment principles on a specific state administration body, namely the Industrial Property Office. Among other things, it outlines the issues of data boxes, basic registers, electronic identity, the public administration portal, open data and cloud services.

Keywords: eGovernment, digitalization of public administration, electronic identity, the public administration portal

Pokyny pro autory

Časopis Duševní vlastnictví zveřejňuje články týkající se především průmyslového a jiného duševního vlastnictví.

Za věcný obsah příspěvků odpovídá autor a jeho názory se nemusí ztotožňovat s názory vydavatele. Autor dále odpovídá za to, že příspěvek předaný redakci ani jakákoliv jeho část včetně příloh neporušuje práva třetích osob ani žádné předpisy, zejména autorská práva dle zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Autorům pro informaci sdělujeme, že Úřad průmyslového vlastnictví poskytl společnostem Wolters Kluwer, a.s., a C. H. Beck, s.r.o., souhlas k zařazení vybraných článků z časopisu Duševní vlastnictví do systémů ASPI a Beck-online, a to v celém rozsahu nebo ve zkrácené podobě. Předpokladem k zařazení článku do těchto systémů je souhlas autora vyjádřený prostřednictvím e-mailu.

Textové části rukopisu zpracované v českém jazyce s diakritikou zasílejte redakci elektronicky na e-mailovou adresu redakce@upv.gov.cz ve formátech RTF, DOC, DOCX (tj. vytvořené editorem MS WORD). Text neformátujte ani nijak graficky neupravujte, neboť grafická úprava bude provedena jednotně. Nepoužívejte funkci dělení slov – text se při zlomu nakonec rozdělí úplně jinak. Tučné písmo, kurzíva či podtržení v textu budou zachovány. K textu článku přiložte klíčová slova a resumé v češtině (cca 600 znaků). Resumé zahrnuje název článku, jméno autora a výstižnou charakteristiku obsahu článku.

Články by měly splňovat požadavky na odborné publikace, tzn., že by měly být mj. i vhodně strukturovány. Poznámkový aparát k textu (tj. především odkazy na citované zdroje nebo vysvětlení či komentáře) uvádějte pod čarou pomocí funkce Vložit poznámku pod čarou (MS WORD). Každá poznámka začíná velkým písmenem a končí tečkou. Na konec textu uveďte seznam použitých pramenů a literatury (nečíslovaný a v abecedním pořadí). Pro citace a bibliografické záznamy používejte ČSN ISO 690:2011.

Obrazové přílohy, tabulky a grafy nekládejte přímo do textu. Připojte je ke zprávě jako samostatnou přílohu ve formátech JPG (JPEG), PNG nebo PDF s uvedením zdroje.

V textu označte místo, kam zamýšlíte tyto přílohy vložit. Uvádějte u nich zdroje a obsahový popis.

Redakce si vyhrazuje právo na jazykové a technické úpravy textů. Došlé příspěvky, kromě krátkých informací a oznámení, podléhají posouzení, které provádějí členové redakční rady časopisu. Členové redakční rady samostatně posuzují, zda příspěvky spadají do oblasti průmyslového či jiného duševního vlastnictví a splňují základní požadavky kladené na odborný text. Mohou autorovi doporučit provedení jazykových, formálních i obsahových úprav. Na základě vyjádření připomínek a po jejich projednání na redakční radě připraví redakce ze schválených příspěvků příslušné číslo časopisu do tisku. Konečné rozhodnutí o přijetí, či zamítnutí příspěvků činí ve všech případech redakční rada. Po zalomení a přípravě textu do tisku má autor právo na provedení autorské korektury.

Recenzované články

Článek je též možné publikovat jako recenzovaný. Takový článek musí splňovat standardní parametry a náležitosti vědecké práce – musí obsahovat Úvod jako samostatnou část textu, v němž autor vymezí cíl stati, popř. i výzkumné otázky a metody, jimiž stať zpracoval. V textu článku musí řádně citovat z odborné literatury, popř. i judikatury a právních předpisů. Závěr musí tvořit samostatnou část textu, v níž shrne dosažené nové poznatky. Recenzovaný článek povinně podléhá oboustranně (z hlediska recenzentů i autora) anonymnímu recenznímu řízení dvou nezávislých recenzentů. S recenzemi je autor redaktorem následně seznámen a pokud obsahují výzvy recenzenta k nutným úpravám, autor je co nejdříve zapracuje. Jde-li pouze o doporučení recenzenta, autor je zváží. Následně proběhne posouzení obou recenzí i autorem upraveného textu článku, popř. jeho vyjádření k recenzím, členy redakční rady. Na základě vyjádření posuzovatelů je po jednání redakční rady autorovi sděleno, zda je text přijat ke zveřejnění jako článek recenzovaný. Konečné rozhodnutí o přijetí, úpravě či zamítnutí recenzovaného článku činí ve všech případech redakční rada.

Časopis vychází čtvrtletně, 15. den v měsících březen, červen, září a prosinec. Uzávěrka čísla je vždy 1. den předchozího měsíce, tj. 1. února, 1. května, 1. srpna a 1. listopadu. V případě zájmu autora o publikování recenzovaného článku je uzávěrka vždy o dva měsíce dřív. Články uveřejněné v časopise jsou honorovány.

O ÚŘADU PRŮMYSLOVÉHO VLASTNICTVÍ

Úřad průmyslového vlastnictví je ústředním orgánem státní správy České republiky na ochranu průmyslového vlastnictví. Jeho historie sahá až do roku 1919, kdy byl zákonem č. 305/1919 Sb., ze dne 27. května 1919, jenž se týká prozatímních opatření na ochranu vynálezů, zřízen patentní úřad se sídlem v Praze.

Úřad průmyslového vlastnictví plní zejména funkci národního patentového a známkového úřadu. Mezi jeho základní funkce patří:

- rozhodování v rámci správního řízení o poskytování ochrany na vynálezy, užité a průmyslové vzory, ochranné známky, zeměpisná označení a označení původu výrobků a vedení příslušných rejstříků o těchto předmětech průmyslových práv
- vykonávání činnosti podle předpisů o patentových zástupcích
- zpřístupňování informací o světové patentové literatuře
- zabezpečení plnění závazků z mezinárodních smluv z oblasti průmyslového vlastnictví, jichž je Česká republika členem
- aktivní spolupráce s jinými orgány státní správy při prosazování průmyslových práv
- spolupráce s mezinárodními organizacemi a národními úřady jednotlivých států na poli průmyslového vlastnictví.

